

**ผลการใช้นิทานอีสปที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม
จังหวัดสุพรรณบุรี**

นางสายสมร อดทนดี

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2552

**The Effects of Using Aesop Fables on Analytical Thinking Skill
of Prathom Suksa II Students at Wat Suggasem School
in Suphan Buri Province**

Mrs. Saisamorn Odthondee

**An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Education in Curriculum and Instruction**

School of Educational Studies

Sukhothai Thammathirat Open University

2009

หัวข้อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ผลการใช้นิทานอีสปที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม
จังหวัดสุพรรณบุรี

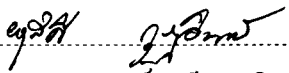
ชื่อและนามสกุล นางสาวสมร อคทนดี

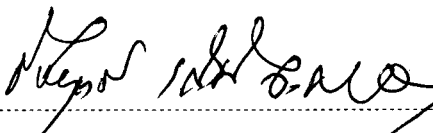
แขนงวิชา หลักสูตรและการสอน

สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

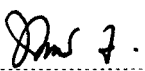
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ผุสดี กุญอินทร์

คณะกรรมการสอบการศึกษา ค้นคว้าอิสระ ได้ให้ความเห็นชอบการศึกษา ค้นคว้าอิสระ
ฉบับนี้แล้ว

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ผุสดี กุญอินทร์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ธีรยุทธ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา)

คณะกรรมการบัณฑิตศึกษา ประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์อนุมัติให้รับการศึกษา
ค้นคว้าอิสระฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร. ทวีศักดิ์ จินดานุรักษ์)
ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาศึกษาศาสตร์
วันที่ 9 เดือน มิถุนายน พ.ศ. 2553

ชื่อการศึกษา **ค้นคว้าอิสระ** ผลการใช้นิตานอัสปที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัดสุพรรณบุรี
ผู้ศึกษา นางสายสมร อคทนดี ปริญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (หลักสูตรและการสอน)
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์สุสดี กุญอินทร์ ปีการศึกษา 2552

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์
ของนักเรียนก่อนและหลังการเรียนโดยใช้นิตานอัสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน

กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัด
สุพรรณบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวน 20 คน ได้มาโดยใช้วิธีสุ่มแบบกลุ่ม
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิตานอัสปเป็นสื่อในการจัดการเรียน
การสอน จำนวน 12 แผน และแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ที่ผ่านการพิจารณา
ความตรงเชิงเนื้อหา และหาคุณภาพของแบบทดสอบได้ค่าความเที่ยง .84 สถิติที่ใช้ในการ
วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อใช้นิตานอัสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน นักเรียนมี
ทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ ทักษะการคิดวิเคราะห์ นิตานอัสป ประถมศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือเป็นอย่างยิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ผุสดี ภูอินทร์ อาจารย์ที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำและติดตาม
การทำการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมา นับตั้งแต่วันเริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จ
เรียบร้อย และรองศาสตราจารย์ธีรยุทธ เสนิงศ์ ณ อุทยา กรรมการสอบ ที่ได้เสนอแนะในการ
ปรับปรุงให้งานวิจัยนี้สมบูรณ์ขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบคุณ คุณเชษฐ ฝิวล่อ คุณประภีร์ อังสุวรรณ และคุณพิรุณ มวลเสียงใส
ผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้พิจารณาเครื่องมือ ให้คำปรึกษา และให้ข้อเสนอแนะเป็นอย่างดี
เป็นประโยชน์ต่อผู้วิจัยเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณ คณาจารย์สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาราช เพื่อนนักศึกษา และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่าน
ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และ ให้กำลังใจตลอดมา

สายสมร อคทนดี

พฤษภาคม 2553

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	6
แนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์.....	6
การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์.....	12
การใช้นิทานเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	21
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	21
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	22
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	29
ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียน.....	29
ข้อสังเกตที่ได้จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัด การเรียนการสอน.....	30

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	32
สรุปการวิจัย.....	33
อภิปรายผล.....	35
ข้อเสนอแนะ.....	37
บรรณานุกรม	38
ภาคผนวก	43
ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ.....	44
ข แผนการจัดการเรียนรู้.....	46
ค แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์.....	99
ง การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ.....	104
จ ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ.....	106
ฉ คะแนนการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียน หลังเรียน และแบบฝึก.....	109
ประวัติผู้ศึกษา.....	111

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การคิดเป็นความสามารถทางสติปัญญาของมนุษย์ ที่ใช้ในการพิจารณา แยกแยะและสร้างสรรค์สิ่งต่าง ๆ ที่มีคุณค่า เป็นประโยชน์ต่อตนเองในการดำรงชีวิต สังคมปัจจุบัน เป็นสังคมของข้อมูลข่าวสารที่มีความหลากหลาย มนุษย์จึงต้องใช้ความคิดในการวิเคราะห์ข้อมูลข่าวสารที่ได้รับก่อนที่จะตัดสินใจนำมาปฏิบัติให้เหมาะสมกับความต้องการ การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 จึงมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกคิด ฝึกทักษะกระบวนการคิด ฝึกปฏิบัติให้เกิดการคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้

นอกจากนี้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กำหนดคุณภาพของผู้เรียนให้มีความสามารถในการคิด เพื่อนำมาพัฒนาตนเอง ให้คิดเป็น และนำความคิดนั้นมาแก้ปัญหาได้ หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 (กระทรวงศึกษาธิการ 2545: 26) กำหนดให้ผู้เรียนต้องผ่านการประเมินการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน ให้ได้ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดจึงสามารถจบในแต่ละช่วงชั้นได้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กระทรวง ศึกษาธิการ 2552: 6) กำหนดสมรรถนะของผู้เรียนให้มีทักษะการคิด ไว้ในสมรรถนะที่ 2 “ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณและคิดเป็นระบบ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคม” จะเห็นได้ว่าแม้จะปรับเปลี่ยนหลักสูตรไปอย่างไร ความคาดหวังในคุณภาพของผู้เรียนล้วนต้องการให้ผู้เรียนมีทักษะในการคิดวิเคราะห์ทั้งสิ้น เพราะการสอนให้ผู้เรียนคิดเป็น เป็นการแสวงหาแนวทางตอบข้อสงสัยบางประการ ด้วยการนำข้อมูลความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่มาจัดระบบโดยใช้วิธีการที่เหมาะสม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่สุด เช่น การตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ดีที่สุด การแก้ปัญหาที่ดีที่สุด การคิดเป็นเปรียบได้กับการเรียงอิฐที่กระจัดกระจายให้เป็นระเบียบเรียบร้อย โดยนำอิฐแต่ละก้อนมาประกอบกันอย่างเหมาะสม เมื่อผู้เรียนคิดเป็นจะสามารถแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่ประสบในชีวิตได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2550: 15)

ในสภาพที่เป็นอยู่ คุณภาพผู้เรียนตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐาน และ
การประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ได้ประเมินโรงเรียนต่าง ๆ ทั่วประเทศพบว่า ในมาตรฐาน
ที่ 4 (ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ มีวิจารณญาณ มีความคิด
สร้างสรรค์ คิดไตร่ตรองและมีวิสัยทัศน์) อยู่ในระดับปรับปรุงหลายโรงเรียน (สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2549: 1) ซึ่งอาจเป็นผลให้เมื่อเติบโต
ขึ้นผู้เรียนอยู่ในวัยทำงาน อาจไม่รู้จักคิดและไม่สามารถแก้ปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิต
ประจำวัน

ปัญหาที่พบในโรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัดสุพรรณบุรี ที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอน
หลังจากการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ระยะเวลาหนึ่ง โรงเรียนเข้ารับ
การประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่าผลการ
ประเมินด้านผู้เรียนในมาตรฐานที่ 4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ อยู่ในระดับพอใช้
ทำให้เกิดคำถามว่า ครูได้มีการประเมินผู้เรียนเรื่องการผ่านเกณฑ์การคิดวิเคราะห์หรือไม่ ครูมี
การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนอย่างไร เวลาใด และใช้เครื่องมือในการประเมินการ
คิดวิเคราะห์อย่างไร

เมื่อพิจารณาปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัดสุพรรณบุรี จึงศึกษาวิธีการ
แนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน และได้พบ
แนวทางการสอนทักษะการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย เช่น แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา
ทักษะการคิดวิเคราะห์ของศาสตราจารย์ นายแพทย์ประเวศ วะสี ได้ให้แนวทางการฝึกการคิด
วิเคราะห์ ไว้ว่า การสังเกต การบันทึก การฟัง การตั้งสมมติฐานและการตั้งคำถาม ฯลฯ เป็น
แนวทางหนึ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ (อ้างถึงใน สำนักงาน
คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2549: 15) ในการพัฒนาทักษะการคิด
เชิงวิเคราะห์ เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547: 35) กล่าวว่าไว้ว่า ต้องฝึกให้ผู้เรียนสืบค้น
ข้อเท็จจริง เพื่อตอบคำถาม โดยการตีความ การจำแนกแยกแยะ การทำความเข้าใจองค์ประกอบ
นั้น รวมทั้งเชื่อมโยงความสัมพันธ์เชิงเหตุผล สุวิทย์ มูลคำ (2548: 15-21) ได้ใช้เทคนิคการคิด
วิเคราะห์อย่างง่าย คือ SW 1H ซึ่งประกอบด้วยการใช้คำถาม อะไร ที่ไหนเมื่อไร ทำไม ใคร
อย่างไร จึงพอสรุปได้ว่าการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์นั้นต้องให้
ผู้เรียนฝึกคิดจากคำถาม เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น นอกจากเทคนิคการจัดการเรียนการสอนแล้ว การคิด
วิเคราะห์จะพัฒนาได้ต้องอาศัยทักษะย่อยที่จะนำมาฝึกฝนให้ผู้เรียนรู้จักคิด ทิศนา ขัมมณี (2552:
303) กล่าวว่าไว้ว่าทักษะการคิดที่เป็นแกน เช่น ทักษะการสังเกต การเปรียบเทียบ การเชื่อมโยง
ฯลฯ เป็นทักษะพื้นฐานในการฝึกการคิดวิเคราะห์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 45-50) กล่าวไว้ว่า ทักษะในชีวิตประจำวันที่ช่วยในการฝึกคิดวิเคราะห์มีหลายทักษะ เช่น ทักษะการสังเกต ทักษะการสำรวจ ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการเก็บรวบรวมข้อมูล ทักษะการแปลความ ทักษะการตีความ ทักษะการจำแนก ทักษะการขยายความ ทักษะการให้เหตุผล ฯลฯ

การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ จำเป็นต้องใช้วิธีการสอน และสื่อการสอนที่กระตุ้นความคิดของผู้เรียน นิทานเป็นสื่อการสอนที่ผู้เรียนในวัยประถมศึกษา ชอบ นิทานอีสปเป็นนิทานประเภทหนึ่งที่ใช้เป็นสื่อการสอนมานาน เพราะเป็นเรื่องที่เด็กสนใจ ชอบฟัง ชอบอ่าน มีคติสอนใจ ให้แง่คิด และสามารถนำมาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้น ประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ได้ ตัวอย่างเช่น สถานการณ์จำลอง การแสดง บทบาทสมมติ การคิดเปรียบเทียบเหตุการณ์ในนิทานกับเหตุการณ์ปัจจุบัน การจำแนกแยกแยะ นิสัยของตัวละคร วิเคราะห์เปรียบเทียบผลของการกระทำของตัวละครในเรื่องว่า เกิดจาก เหตุการณ์ใด มุ่งค้ประกอบใด มีความเป็นมาอย่างไร และหาข้อเท็จจริงหาเหตุผลประกอบในการตัดสินใจ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจนำนิทานอีสปมาใช้ในการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้นิทานอีสปเป็นสื่อการเรียนการสอน

3. สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม หลังการเรียน โดยใช้นิทานอีสปเป็นสื่อการเรียนการสอนสูงกว่าก่อนเรียน

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ประชากร

ประชากรเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม

อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น คือ การใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน

ตัวแปรตาม คือ ทักษะการคิดวิเคราะห์

4.3 เนื้อหา

เนื้อหาที่นำมาใช้ในการทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นเนื้อหาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในด้านการอ่าน และการวิเคราะห์ เรื่องที่อ่าน ในสาระการเรียนรู้ที่ 5 วรรณคดี และนิทานอีสป ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และหลักสูตรสถานศึกษา

4.4 ระยะเวลาที่ใช้ทดลอง

ผู้วิจัยใช้เวลาในการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน รวมทั้งสิ้น 12 ชั่วโมง

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

5.1 การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบองค์ประกอบต่าง ๆ ของนิทานทั้งด้านเนื้อเรื่อง ตัวละครในนิทาน หรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาคำตอบ

5.2 ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ทักษะในการฝึกคิดวิเคราะห์ 7 ทักษะที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกจากทักษะที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการจำแนก ทักษะการสรุปความ ทักษะการแปลความ ทักษะการเชื่อมโยง และทักษะการให้เหตุผลหรือวิเคราะห์เหตุผล

5.3 นิทานอีสป หมายถึง นิทานที่เล่าต่อกันมาและผู้วิจัยได้นำมาเรียบเรียงใหม่ เพื่อให้ภาษาที่ใช้เหมาะกับผู้เรียนในระดับชั้น ได้แก่ นิทานเรื่องลูกหมูสามตัว เรื่องแพะกับหมาป่า เรื่องนกกระสากับสุนัขจิ้งจอก เรื่องลา ไม้ และสิงโต และเรื่องขุนโจรกับมัจจุราช

5.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานอีสปเป็นสื่อ หมายถึงแผนการจัดการเรียนรู้ที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามที่เรียกว่า SW 1H เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ผ่านการอ่านนิทานอีสป

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

6.1 เป็นแนวทางให้ครูผู้สอนและผู้สนใจนำวิธีสอน เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในเรื่องอื่น หรือกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ต่อไป

6.2 เป็นแนวทางการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ให้แก่นักเรียนโดยใช้สื่ออื่น ๆ ต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์
2. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์
3. การใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์

1.1 ความหมายของการคิดวิเคราะห์

จากการค้นคว้าเพื่อศึกษาความหมายของการคิดวิเคราะห์พบว่านักการศึกษาได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ ไว้ดังนี้

อรพรรณ พรสีมา (2543: 24) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ทักษะการคิดที่ได้รับการพัฒนาต่อจากทักษะการคิดพื้นฐานเพื่อหาเหตุผลและความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ

ทศนา เขมมณี และคณะ (2544: 24) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์หมายถึง การแยกแยะข้อมูลหรือภาพรวมของสิ่งใดสิ่งหนึ่งออกเป็นส่วนย่อย ๆ แล้วจัดข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อให้เข้าใจ และเห็นความสัมพันธ์ของข้อมูล

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547: 24) ได้ให้ความหมายของการคิดเชิงวิเคราะห์ไว้ว่า หมายถึงความสามารถในการจำแนก แยกแยะ องค์ประกอบต่าง ๆ และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผล ระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของสิ่งที่เกิดขึ้น

สุพน ทิมอ่ำ (2549: 1) ได้ให้ความหมายของการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า หมายถึงความสามารถแยกแยะข้อมูล เรื่องราว เหตุการณ์ หรือส่วนประกอบของสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อยู่รอบตัว ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ตามหลักการหรือเกณฑ์ที่กำหนดให้ เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความจริงหรือความสำคัญในสิ่งนั้น ๆ นำไปใช้แก้ปัญหา ใช้ประเมินค่าตัดสินใจและใช้สร้างสรรค์สิ่งใหม่

สุวิทย์ มูลคำ (2550: 9) ให้ความหมายการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การคิดวิเคราะห์

หมายถึงความสามารถในการจำแนก แยกแยะองค์ประกอบต่าง ๆ ของสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งอาจจะเป็น วัตถุประสงค์ของ เรื่องราวหรือเหตุการณ์และหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลระหว่างองค์ประกอบเหล่านั้น เพื่อค้นหาสภาพความเป็นจริงหรือสิ่งสำคัญของสิ่งที่กำหนดให้

จากการรวบรวมความหมายของการคิดวิเคราะห์ที่ได้ศึกษา สรุปได้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการจำแนกแยกแยะองค์ประกอบข้อมูล หรือ สถานการณ์ออกเป็นส่วนย่อยและหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลขององค์ประกอบ เพื่อหาสาเหตุ ที่แท้จริงของสิ่งที่กำหนดหรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

1.2 ความสำคัญของการคิดวิเคราะห์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550: 31) ได้ให้ความสำคัญของการพัฒนาทักษะการคิดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ไว้ว่า เหตุผลที่ต้องสอนให้นักเรียน ในวัยนี้ ให้รู้จักคิดเนื่องจาก 1) เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ การสอนให้นักเรียน รู้จักคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เรียนรู้ และเกิดความเข้าใจ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ ซึ่งจะทำให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อันในระดับสูงขึ้น 2) เพื่อขยายศักยภาพทางสมอง เด็กที่มีอายุระหว่าง 6-8 ปี เริ่มจะมีความสามารถในการคิดหาเหตุผล คิดเชิงนามธรรม และคิดเชิงสร้างสรรค์ การช่วย สร้างเสริมวิถีชีวิตที่ถูกต้องให้กับนักเรียน ทั้งในเรื่องของการวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การประยุกต์ การสังเคราะห์ และการคิดแบบอื่น ๆ ที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมในช่วงวัยของเขา จะช่วยให้เขามี “วิถีคิด” ในเรื่องต่าง ๆ มากพอที่จะสนับสนุนให้เขาเป็นคนมีสติปัญญาดี สามารถเรียนรู้ใน ระดับสูงขึ้น และแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ 3) เพื่อพัฒนานิสัยนักคิด การพัฒนานิสัย นักคิด เป็นการสร้างนิสัยนักคิดที่ดี อันจะส่งผลต่อการคิดในชีวิตประจำวัน นักเรียนจะสามารถ คิดพิจารณาข้อมูลข่าวสารอย่างมีวิจารณญาณ ไม่เชื่อหรือคล้อยตามง่าย ๆ สามารถใช้เหตุผลใน การวิพากษ์ ทิศไรครวญ หาทางเลือกที่แตกต่างรวมทั้งมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี 4) เพื่อให้เกิดความสนุกในการเรียนรู้ การเรียนการสอน ในห้องเรียนจะเป็นเรื่องที่น่าเบื่อหน่าย หากนักเรียนฟังสิ่งที่ครูสอนเพียงอย่างเดียวแต่นักเรียนจะ รู้สึกตื่นเต้นมีชีวิตชีวา หากเขาได้ทำกิจกรรม และได้ลงมือทำสิ่งต่าง ๆ ที่ตนชอบด้วยตนเอง นักเรียนจะรู้สึกสนุกไปพร้อม ๆ กับการเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การพัฒนาทักษะการคิดโดยใช้กิจกรรม และแบบฝึกที่หลากหลาย จะช่วยเสริมสร้างให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ไม่เครียดและไม่เบื่อ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์และคณะ (2543 อ้างถึงใน สุรางค์ ไคว์ตระกูล 2544: 317) ได้ ทำการศึกษาเรื่องวิสัยทัศน์ของการศึกษาไทยในอนาคตนำเสนอให้นักการศึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและ คณะผู้เชี่ยวชาญในโครงการ “การศึกษาไทยในยุคโลกาภิวัตน์” ชูความก้าวหน้าและความมั่นคง

ของชาติในศตวรรษหน้า สรุปว่าการรู้จักคิด “คิดเป็น” เป็นวัตถุประสงค์ที่สำคัญ ดังนั้นการสอนให้นักเรียนคิดเป็นจึงเป็นเรื่องที่ผู้จะเป็นครูในอนาคตควรทราบ จากผลการวิจัยของนักจิตวิทยาที่สนใจ ในการคิดพบว่า “การคิด” เป็นสิ่งที่สอนได้และครูทุกคนควรจะสอนไม่ว่าจะสอนวิชาใดก็ตาม เพื่อให้การสอน การศึกษาสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ ครูควรจะเข้าใจกระบวนการคิด และยุทธศาสตร์การสอนที่นักจิตวิทยาได้จากการวิจัย

การจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์หรือฐานการคิดในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยสมอง ด้วยกายและด้วยใจ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ผ่านกระบวนการคิดด้วยตนเอง ผู้เรียนจะต้องใช้ความสามารถในการคิดวิเคราะห์และสร้างความรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนจึงจำเป็นต้องได้รับการฝึกฝนให้คิดเป็น วิธีคิดและการคิดให้ถูกต้องเป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องปลูกฝังให้ผู้เรียนอย่างถาวร เพราะเมื่อมีข้อมูลมาให้คิด คนคิดเป็นจะนำข้อมูลนั้นมาคิดตัดสินใจได้ถูกต้องเหมาะสมในทุก ๆ สถานการณ์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย ผู้เรียนจึงสมควรเป็นผู้ที่มีทักษะการคิดวิเคราะห์ ทั้งนี้เพราะทักษะการคิดวิเคราะห์เป็นหัวใจของการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2542 อ้างถึงใน กระแส มิชนะเนตร 2546: 44)

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า การคิดวิเคราะห์มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการจัดการศึกษาเพราะการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกปัจจุบันด้านข้อมูลข่าวสาร และความขัดแย้งทางความคิดในสังคมไทย ต้องอาศัยทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อนำมาตัดสินใจในการกระทำสิ่งต่าง ๆ ในการดำเนินชีวิตประจำวันให้ได้มาซึ่งความถูกต้องสมควรและเหมาะสม

1.3 กระบวนการคิดวิเคราะห์

การคิดวิเคราะห์เป็นการทำงานของสมองซีกซ้ายของคน โดยเฉพาะสื่อการรับรู้ การตีความหมายสัญลักษณ์ทุกชนิด ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ต่อนักคิดทางวาจา เช่น การอ่าน การออกเสียง การมองเห็นรายละเอียดและข้อมูลนาขนาน ความสามารถที่เข้าใจคำสั่ง การโยงความสัมพันธ์กับสิ่งที่ได้ยิน ความสามารถในทางตรรกะ การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอน การเรียงลำดับก่อนหลัง บางครั้งอาจเรียกสมองซีกซ้ายว่า สมองวิชาการ (อรนุช ลิมคศิริ 2549: 19-20 อ้างถึงใน วีระ สุกสังข์ 2550: 26)

หากจะฝึกสมองให้มีกระบวนการคิดวิเคราะห์ สามารถฝึกได้ตามขั้นตอนที่เรียกว่า “กระบวนการคิดวิเคราะห์” วีระ สุกสังข์ (2550: 27-28) ได้กำหนดขั้นตอนกระบวนการคิดวิเคราะห์ไว้ดังนี้ 1) กำหนดสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ เป็นการกำหนดวัตถุ สิ่งของ เรื่องราว หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เพื่อเป็นต้นเรื่องที่จะใช้วิเคราะห์ เช่น พืช สัตว์ สิ่งของ บทความ เรื่องราว เหตุการณ์หรือสถานการณ์จากข่าว ของจริงหรือสื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เป็นต้น

2) กำหนดปัญหาหรือวัตถุประสงค์ เป็นการกำหนดประเด็นสงสัยจากปัญหาหรือสิ่งที่ต้องการวิเคราะห์ อาจจะกำหนดเป็นคำถามหรือกำหนดวัตถุประสงค์การวิเคราะห์ เพื่อค้นหาความจริงสาเหตุหรือความสำคัญ เช่นภาพนี้ บทความนี้ ต้องการสื่อหรือบอกอะไรสำคัญที่สุด 3) กำหนดหลักการหรือกฎเกณฑ์ เพื่อใช้แยกส่วนประกอบของสิ่งที่กำหนดให้ เช่น เกณฑ์การจำแนกสิ่งที่มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน หลักเกณฑ์การหาลักษณะความสัมพันธ์ที่มีความคล้ายคลึงกันหรือขัดแย้งกัน 4) กำหนดการพิจารณาแยกแยะ เป็นการกำหนดการพินิจวิเคราะห์แยกแยะ และกระจายสิ่งที่กำหนดให้ออกเป็นส่วนย่อย ๆ เช่น การจำแนกคำ การจัดกลุ่มคำที่ได้จากนิทาน 5) สรุปคำตอบ เป็นการรวบรวมประเด็นที่สำคัญเพื่อหาข้อสรุปเป็นคำตอบหรือปัญหาของสิ่งที่กำหนดให้

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551: 54) ได้กำหนดขั้นตอนกระบวนการคิดวิเคราะห์ไว้ 4 ขั้นตอนคือ 1) กำหนดสิ่งที่จะวิเคราะห์ว่าจะวิเคราะห์อะไร 2) กำหนดจุดมุ่งหมายของการวิเคราะห์ว่าต้องการวิเคราะห์เพื่ออะไร 3) พิจารณาข้อมูลความรู้ ทฤษฎี หลักการ กฎเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ 4) สรุปรายงานผลการวิเคราะห์ได้เป็นระบบระเบียบชัดเจน

สรุปได้ว่า กระบวนการคิดวิเคราะห์คือ การกำหนดสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องการวิเคราะห์ เช่น วัตถุ ปัญหา หลักเกณฑ์ เพื่อนำมาใช้พิจารณาหาข้อสรุปเป็นคำตอบที่ต้องการ

1.4 ความสามารถในการคิดวิเคราะห์

ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และคารณี คำวังนัง (2544: 51) ได้ให้ความหมายของความสามารถในการคิดวิเคราะห์ว่า เป็นความสามารถในการคิดแยกแยะ เรื่องราวใด ๆ ออกเป็นส่วนย่อย ๆ ว่าสิ่งเหล่านั้นมีองค์ประกอบเช่นไร ซึ่งสามารถจำแนกเป็นพฤติกรรมย่อยได้ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นความสามารถในการหาส่วนประกอบที่สำคัญของสิ่งของหรือเรื่องราวต่าง ๆ เป็นความสามารถในการบอกความแตกต่างระหว่างข้อเท็จจริงและข้อคิดเห็น ความแตกต่างของข้อสรุปจากข้อเท็จจริงที่นำมาสนับสนุน เช่น การวิเคราะห์ส่วนประกอบที่สำคัญ สาเหตุและสาระสำคัญของเรื่อง

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เป็นการระบุความสัมพันธ์ระหว่างการคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุและผล ตลอดจนความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง

3) การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักการของความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญในเรื่องนั้น ๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่ โดยอาศัยหลักการใด เป็นความสามารถในการให้ผู้เรียนค้นหาหลักการของเรื่อง ระบุจุดประสงค์ของผู้เรียน ประเด็นที่สำคัญของเรื่อง เทคนิคที่ใช้ในการชักจูงผู้อ่าน และรูปแบบภาษาที่ใช้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549: 5) ได้กล่าวถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์ว่า ต้องมีความสามารถในการสื่อสาร เพราะการคิดวิเคราะห์จะต้องผ่านกระบวนการสื่อสาร คือ การรับสารและการส่งสาร ดังนั้น การรับรู้โดยการรับสาร คือ ดู หรือฟัง หรืออ่าน แล้วนำสิ่งที่ได้จากการรับสารสู่กระบวนการคิดวิเคราะห์ ได้ผลอย่างไรจึงส่งสารออกไปโดยการบอกอธิบาย เขียน วาด หรือแสดง จากข้อความข้างต้นจะเห็นว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เป็นความสามารถในการแยกแยะ จำแนกเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ ออกเป็นส่วน ๆ ในด้านการวิเคราะห์เนื้อหา การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการคิดวิเคราะห์หลักการ

สรุปได้ว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึงความสามารถในการแยกแยะเหตุการณ์เรื่องราวต่าง ๆ หรือปัญหาของเรื่อง จากองค์ประกอบ 3 ประการคือ การวิเคราะห์ส่วนประกอบ การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ และการวิเคราะห์หลักการ เพื่อหาความสัมพันธ์เชิงเหตุผลในการตัดสินใจนำไปสู่ข้อสรุปอย่างเหมาะสม

1.5 ทักษะที่จำเป็นในการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

ทศนา แคมมณี (2552: 303) ได้กล่าวถึงทักษะการคิดไว้ว่า เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนที่บุคคลใช้ในการคิด จัดได้เป็น 3 กลุ่มใหญ่ คือ ทักษะการคิดพื้นฐาน (basic thinking skills) ซึ่งประกอบด้วยทักษะที่ใช้ในการสื่อสาร เช่น ทักษะการอ่าน การพูด การเขียน ฯลฯ ทักษะการคิดที่เป็นแกน (core thinking skills) เช่น ทักษะการสังเกต ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการเชื่อมโยง ฯลฯ และทักษะการคิดขั้นสูง (higher order thinking skills) เช่น การนิยาม การสร้าง การสังเคราะห์ การจัดระบบ ฯลฯ

กลุ่มส่งเสริมการเรียนการสอนและประเมินผล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2548: 45-50) กล่าวไว้ว่า ทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และเป็นทักษะพื้นฐานสำคัญในการฝึกฝนให้เกิดการคิดวิเคราะห์มีหลายทักษะดังนี้

- 1) การสังเกต (observing) หมายถึงการรับรู้ถึงหรือประจักษ์การต่าง ๆ
- 2) การสำรวจ (exploring) หมายถึงการลงมือทำกิจกรรมหรือมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่ต้องการรู้ เช่น จับ ลูกบอล เคลื่อนย้าย คม ชิม เขย่า และฟังเสียง เป็นต้น
- 3) การตั้งคำถาม (questioning) หมายถึงการตั้งประเด็นขึ้นมาเพื่อหาข้อมูลที่เป็นคำตอบ ที่เป็นข้อสงสัย ให้ได้มาซึ่งเหตุผลหรือข้อเท็จจริง
- 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล (information gathering)
- 5) การระบุ (identifying) ค้นหา คัดเลือก สำรวจเพื่อบอกคุณสมบัติ

- 6) การจำแนก (discrimination) จำแนกข้อมูลที่มีอยู่ลงในแต่ละหมวดหมู่ โดยคำนึงถึงความเป็นตัวอย่างเหตุการณ์ การเป็นสมาชิก หรือความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันโดยตรง
- 7) การจัดลำดับ (ordering) เป็นการกำหนดมิติ ทิศทางเพื่อจัดลำดับ
- 8) การเปรียบเทียบ (comparing) หมายถึงการกำหนดมิติที่จะเปรียบเทียบระหว่างสิ่งสองสิ่ง เช่น ความยาว จำนวน ความมาก-น้อย ความสอดคล้อง-ความขัดแย้ง ผลทางบวก-ทางลบความเป็นเหตุ-เป็นผล ลำดับความต่อเนื่อง
- 9) การจัดหมวดหมู่ (classifying) เป็นการกำหนดมิติ ระดับ เกณฑ์ เพื่อนำสิ่งที่ต้องการจัดไปรวมกัน
- 10) การสรุปอ้างอิง (inferring) เป็นการจัดข้อมูล ค้นหาความแตกต่าง ใช้เหตุผลเพื่ออธิบายคุณสมบัติ
- 11) การแปลความ (translating) หมายถึงการบอกความหมายของข้อมูลหรือความสัมพันธ์ของข้อมูลให้เห็นอย่างชัดเจน
- 12) การตีความ (interpreting) เป็นการพิจารณาข้อมูล เปรียบเทียบ ใช้หลักเหตุผลเพื่อหาความหมายที่แท้จริง
- 13) การเชื่อมโยง (connecting) หมายถึงการบอกความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลอย่างมีความหมาย
- 14) การขยายความ (elaborating) เป็นการพิจารณาเลือกประเด็น วัตถุประสงค์ มิติ หรือแง่มุม เพื่อกำหนดคุณสมบัติ
- 15) การให้เหตุผล (reasoning) หมายถึงการอธิบายเหตุการณ์หรือการกระทำต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงให้เห็นถึงสาเหตุและผลที่เกิดขึ้นในเหตุการณ์หรือการกระทำนั้น ๆ
- 16) การสรุปความ (summarizing) เป็นการจับใจความสำคัญของเรื่องที่ต้องการสรุป และนำมาเรียบเรียงให้กระชับ

สรุปได้ว่า ทักษะที่จำเป็นในการฝึกให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์นั้นมีหลากหลาย ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกทักษะการคิดวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับเนื้อหาสาระในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน และใช้นิทานอีสปเป็นสื่อ โดยพิจารณาจากเอกสารการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์เขียน ของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 7 ทักษะ ได้แก่ 1) ทักษะการสังเกต 2) ทักษะการจำแนกข้อมูล 3) ทักษะการเปรียบเทียบ 4) ทักษะการเชื่อมโยง 5) ทักษะการแปลความ 6) ทักษะการสรุปความ และ 7) ทักษะการให้เหตุผลหรือวิเคราะห์เหตุผล

2. การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

2.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกับการคิดวิเคราะห์

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พุทธศักราช 2545 หมวด 4 แนวการจัดการศึกษามาตรา 23 (4) กล่าวถึงการจัดการศึกษาเน้นความสำคัญของ “ความรู้และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษาเน้นการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้อง” และกล่าวถึงการให้สถานศึกษาดำเนินการจัดกระบวนการเรียนรู้ในมาตรา 24 (2) “ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา” และในมาตรา 24 (3) “จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนจากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง” และตามความในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เน้นความสำคัญของการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง เน้นกระบวนการคิดของผู้เรียน การได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เน้นการรักการอ่านและต้องฝึกให้ผู้เรียน ทำได้ คิดเป็น และทำเป็น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2548: บทนำ)

2.2 หลักสูตรกับการคิดวิเคราะห์

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้กล่าวถึงทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ ในจุดมุ่งหมาย ข้อ 2 มีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียนและรักการค้นคว้า ข้อ 3 มีความรู้อันเป็นสากล รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาการมีทักษะและศักยภาพในการจัดการ การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีปรับวิธีการคิดวิธีทำงาน ได้เหมาะสมกับสถานการณ์ และข้อ 4 ทักษะและกระบวนการเฉพาะทางคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ทักษะการคิด การสร้างปัญหาและทักษะในการดำเนินชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ 2554: 4)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะ 5 ประการ ในสมรรถนะที่ 2 ความสามารถในการคิด เป็นความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ การคิดอย่างสร้างสรรค์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดเป็นระบบเพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ 2552: 6)

จะเห็นได้ว่าหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตั้งแต่พุทธศักราช 2544 เป็นต้นมา ให้ความสำคัญแก่การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ทั้งสิ้น เพราะการคิดวิเคราะห์เป็นสิ่งที่ทำให้

ผู้เรียนสามารถนำมาใช้แก้ปัญหา และตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม

2.3 กิจกรรมที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์มีหลายลักษณะ เช่น การให้ฝึก คิดบ่อย ๆ การใช้ประสาทสัมผัสทั้ง 5 การสอนโดยใช้คำถาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

วีระ สุตสังข์ (2550: 83) ได้กล่าวถึงวิธีการสอนคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การคิดสามารถ ฝึกฝนกันได้ เมื่อมีการฝึกบ่อย ๆ กระทำบ่อย ๆ ก็จะเกิดทักษะตามมา ประชญาการจัดการเรียนรู้ นอกจากจะให้ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ จำความรู้ได้แล้ว ต้องนำความรู้นั้นไปคิดต่อ การสอน ให้นักเรียนคิดจึงเป็นสิ่งจำเป็น วิธีการและอุปกรณ์ช่วยในการฝึกคิดวิเคราะห์มีมากมาย อาจแยก เป็นพวก ๆ ดังนี้ 1) การเล่นเกม 2) โจทย์เลขสนุก 3) การใช้ภาษา 4) การใช้คำทำนาย 5) การใช้ ตัวอย่าง 6) การตั้งประเด็นให้คิด และ 7) การใช้ปัญหาอนาคต

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551: 59-68) กล่าวถึงทักษะย่อยที่ใช้ฝึกคิดวิเคราะห์ว่า ต่าง เป็นทักษะที่เป็นองค์ประกอบซึ่งกันและกัน ในการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จำเป็นต้องใช้ทักษะ ที่หลากหลายมาประกอบกัน จึงจะทำให้สามารถประสบความสำเร็จในการคิดวิเคราะห์ได้ กิจกรรมที่นำเสนอเพื่อให้นักเรียนเกิดการคิดในครั้งนี้ คือ การตั้งคำถามให้คิดวิเคราะห์ การมอง และสังเกต การสัมผัสด้วยมือ การทดสอบด้วยจมูกให้ดมกลิ่น การสัมผัสด้วยหูให้ฟังเสียง และ การสัมผัสด้วยลิ้นให้ลิ้มรส เป็นต้น

สุวิทย์ มูลคำ (2550: 21) กล่าวถึงเทคนิคการสอนให้นักเรียนเกิดทักษะการ คิดวิเคราะห์ไว้ว่า การคิดวิเคราะห์เป็นการคิดโดยใช้สมองซีกซ้ายเป็นหลัก เป็นการคิดเชิงลึก คิด อย่างละเอียด จากเหตุไปสู่ผล ตลอดจนเชื่อมโยงความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผลและผลความแตกต่าง ระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้องและไม่เกี่ยวข้อง เทคนิคการคิดวิเคราะห์ที่นิยมใช้ คือ เทคนิคการตั้ง คำถาม SW 1H ใช้คำถามง่าย ๆ เพื่อฝึกการคิดวิเคราะห์โดยกำหนดเรื่องขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนคิดและ ตอบคำถาม เช่น What (อะไร) ปัญหาหรือสาเหตุที่เกิดขึ้น Where (ที่ไหน) คือสถานที่หรือ ตำแหน่งที่เกิดเหตุ When (เมื่อไร) เวลาที่เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นหรือจะเกิดขึ้น Why (ทำไม) สาเหตุหรือมูลเหตุใดที่ทำให้เกิดขึ้น Who (ใคร) บุคคลสำคัญเป็นตัวประกอบหรือเป็นผู้เกี่ยวข้อง ที่จะได้รับผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบ

สรุปได้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์นั้น มี อยู่หลายวิธี วิธีที่ผู้วิจัยเลือกนำมาจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนคือ เทคนิคการใช้คำถาม SW 1H โดย การใช้คำถามในการเชื่อมโยงถึงเหตุการณ์ในนิทาน ใช้คำถามในการวิเคราะห์ตัวละครในนิทาน การแสดงบทบาทสมมติ ตั้งคำถามให้สังเกตจากภาพนิทาน การเปรียบเทียบคำ การจำแนกคำที่มี

อยู่ในนิทานให้เป็นหมวดหมู่ ตั้งคำถามเรื่องการสรุปความ การแปลความจากนิทาน และให้เหตุผลจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในนิทาน

2.4 การประเมินผลการคิดวิเคราะห์

การวัดและประเมินผลเป็นการตรวจสอบสภาพของผู้เรียนตามคุณสมบัติหรือคุณลักษณะของวัตถุประสงค์ที่กำหนด (วิรัช วรรณรัตน์ 2551: 5)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2549: 30) กล่าวถึงการวัดความสามารถในการคิดไว้ว่า การวัดความสามารถในการคิดนั้น สามารถวัดได้หลายวิธีซึ่งมีรูปแบบและแนวทางมากมาย เช่น แบบทดสอบ แบบฝึกทักษะการคิด แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบตรวจผลงาน และอื่น ๆ จากกลุ่มนักวัดผลทางการศึกษาและนักจิตวิทยา รวมทั้งแนวทางการวัดจากการปฏิบัติจริงในชีวิต ทั้งด้านทักษะการคิดและการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ โดยผู้สอนเป็นผู้ปฏิบัติจริง และมีความสามารถในการพัฒนารูปแบบและวิธีการของตนเองในการคิดออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้เกิดกระบวนการคิดอย่างมีประสิทธิภาพ และรูปแบบการวัดและประเมินผลที่ตรงกับจุดมุ่งหมายและกิจกรรมที่สร้างขึ้น

จากแนวคิดจะเห็นได้ว่า การวัดและประเมินผลด้านทักษะการคิดนั้นทำได้หลายวิธีทั้งในรูปแบบข้อทดสอบ การวัดการปฏิบัติจริง การวัดการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับวิจรรณญาณของผู้สอน ว่าต้องการตรวจสอบคุณภาพของผู้เรียนในด้านใด

2.4.1 หลักการสร้างแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ทิศนา ขัมมณี และคณะ (2544: 169) กล่าวว่า การวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทำได้หลายวิธี ถ้าพิจารณาถึงรูปแบบและแนวทางของการวัด ความสามารถในการคิดอาจจำแนกได้ 2 แนวทางคือ การสร้างแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้แบบสอบถามมาตรฐาน และเทคนิคการวัดใช้การสังเกตสภาพที่ปฏิบัติจากการเขียนเรียงความ โดยรูปแบบการสร้างแบบสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ มีหลักเกณฑ์ดังนี้ 1) กำหนดจุดมุ่งหมายของการวัด ว่าต้องการวัดความสามารถทางการคิดแบบใด 2) กำหนดขอบเขตของการวัดและนิยามเชิงปฏิบัติการ 3) สร้างผังข้อทดสอบซึ่งเป็นการกำหนดโครงสร้างของแบบวัด 4) เขียนข้อทดสอบกำหนดรูปแบบ จำนวนคำถาม ตัวเลือก คำตอบและวิธีตรวจสอบให้คะแนน 5) นำแบบวัดไปทดลองใช้กับกลุ่มใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างนำผลมาวิเคราะห์ปรับปรุงแก้ไข 6) นำแบบวัดไปใช้จริงโดยนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

2.4.2 คุณสมบัติของเครื่องมือประเมินที่ตี วรรณดี แสงประทีปทอง (2551: 309) ได้กล่าวไว้ว่า เครื่องมือประเมินที่ตีมีคุณสมบัติดังนี้ 1) มีความตรงหรือความเที่ยงตรง (validity) หมายถึงความสามารถของเครื่องมือวัด ที่วัดได้ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัด เป็นความ

สอดคล้องระหว่างผลการวัดสิ่งเดียวกันด้วยเครื่องมือ 2 อย่างที่ต่างกัน การตรวจสอบความตรงทำได้หลายวิธี แบ่งความตรงเป็น 3 ประเภทได้แก่ ความตรงตามเนื้อหา ความตรงตามโครงสร้าง ความตรงตามเกณฑ์สัมพัทธ์ 2) ความเที่ยงหรือความเชื่อมั่น (reliability) หมายถึงความคงที่ คงเส้นคงวาของเครื่องมือเป็นความสอดคล้องกันของผลการวัดสิ่งเดียวกัน ด้วยเครื่องมือเดียวกันในช่วงเวลาต่างกัน 2 ครั้ง การตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือทำได้ 3 ลักษณะได้แก่ วัดซ้ำ การใช้เครื่องมือที่เป็นคู่ขนานและการหาความสอดคล้องภายในเครื่องมือ 3) ความเป็นปรนัย (objectivity) หมายถึงความชัดเจนของเครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ความชัดเจนหมายถึง ความชัดเจนของคำถาม คำตอบ และเกณฑ์ การตรวจให้คะแนน เครื่องมือที่มีความเป็นปรนัยต้องชัดเจนครบทั้ง 3 ลักษณะ 4) อำนาจจำแนก (discrimination power) หมายถึงความสามารถของเครื่องมือในการจำแนกสิ่งที่วัดออกเป็นกลุ่ม เป็นประเภท ได้ชัดเจน เช่น จำแนกผู้รู้กับผู้ไม่รู้ ออกจากกัน จำแนกคนเก่งออกจากคนไม่เก่ง 5) ความยาก (difficulty) หมายถึงความยากในเชิงเนื้อหา หรือความยากของภาษา เครื่องมือที่ดีควรมีความยากพอเหมาะกับผู้ตอบ ทั้งในเนื้อหา และภาษาที่ใช้ 6) ความสามารถในการนำไปใช้ (usability) หมายถึงความสามารถของเครื่องมือที่จะนำไปใช้ได้ง่าย สะดวกไม่ยุ่งยากซับซ้อน วิธีการใช้ชัดเจนใช้เวลาพอเหมาะในการวัด การให้คะแนนและการแปลความง่ายไม่ซับซ้อน

2.4.3 หลักในการเขียนข้อทดสอบ การใช้แบบทดสอบมีหลักการเขียนแบบทดสอบดังนี้ 1) เขียนคำถามให้ตรงกับวัตถุประสงค์ 2) คำถามแต่ละข้อควรถามสาระที่สำคัญเพียงประเด็นเดียว 3) คำถามและคำตอบชัดเจนไม่คลุมเครือ 4) หลีกเลี่ยงการใช้คำถามที่เป็นปฏิเสธซ้อนปฏิเสธ 5) คำถามแต่ละข้อมีคำตอบถูกต้องเดียว 6) ตัวเลือกที่ใช้สอดคล้องกับประเด็นคำถาม 7) ตัวเลือกแต่ละตัวเลือกเป็นอิสระจากกัน 8) ถ้าเป็นคำถามเกี่ยวกับการคำนวณ ควรระบุหน่วยการวัดให้ชัดเจน

จากแนวทางในการสร้างแบบวัดความสามารถด้านทักษะการคิด ผู้วิจัยได้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยนำทักษะการคิดวิเคราะห์ย่อย 7 ทักษะเป็นโครงสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน แบบทดสอบวัดทักษะดังกล่าวเป็นแบบทดสอบก่อนและหลังเรียนชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก แบบฝึกทักษะต่าง ๆ หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อยู่ในรูปใบงาน และแบบสังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน

3. การใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน

การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับนิทานผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมในเรื่อง ความหมายของนิทาน ประเภทของนิทาน ลักษณะนิทานที่ดีสำหรับเด็ก คุณค่าหรือประโยชน์ของนิทาน และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้นิทานเป็นสื่อไว้ดังนี้

3.1 ความหมายของนิทาน

นิทานเป็นวรรณกรรมมุขปาฐะที่มนุษย์ทั่วโลกรู้จักกันมาเป็นเวลานาน มีผู้ให้ความหมายไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 195-196) กล่าวว่า นิทานคือ เรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน อาจเป็นเรื่องอิงความจริงหรือจากจินตนาการของผู้เล่าเองก็ได้ บางเรื่องอาจมีแสดงอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เพื่อให้เกิดความสนุกสนาน บางเรื่องสอดแทรกคุณธรรม คติเตือนใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2542 (2546: 588) ให้ความหมายไว้ว่า คำว่านิทานมีความหมายว่า เรื่องเล่ากันมาแต่เดิม เช่น นิทานชาดก นิทานอีสป

ดังนั้นความหมายของนิทานจึงหมายถึงเรื่องเล่าที่เล่าสืบต่อกันมา โดยใช้วาจาเป็นสื่อถ่ายทอด อาจบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษร มีความมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนาน และสอดแทรกคติสอนใจไว้ในนิทานด้วย

3.2 ประเภทของนิทาน

นิทานแบ่งได้หลายประเภท ดังที่มีผู้เขียนไว้ ดังต่อไปนี้

ถัดดา นิละมณี (2540: 234-237) ได้แบ่งนิทานออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ นิทานพื้นบ้านและนิทานสมัยใหม่ โดยชนิดของนิทานพื้นบ้านได้แก่ นิทานไม่รู้จบ นิทานเกี่ยวกับสัตว์พูดได้ นิทานตลกขบขัน นิทานเรื่องสมจริง นิทานทางศาสนา นิทานโรแมนติก นิทานเกี่ยวกับเวทมนต์คาถาหรือเทพนิยาย นิทานอีสป และนิทานสอนคติธรรม สำหรับนิทานสมัยใหม่จะแบ่งออกเป็นนิทานเกี่ยวกับสัตว์ นวนิยายสมจริง และ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 195-196) แบ่งประเภทของนิทานไว้ 4 ประเภทได้แก่ 1) นิทานปรัมปรา เป็นเรื่องเกี่ยวกับอิทธิพลที่แฝงคุณธรรม เช่น เรื่องนางสิบสอง 2) นิทานท้องถิ่น เป็นเรื่องที่มีเหตุการณ์เกี่ยวกับประเพณี ความเชื่อ การยกย่องวีรบุรุษ เช่น เรื่องพระร่วง 3) นิทานเทพนิยาย เป็นนิทานที่มีนางฟ้าเทวดาหรือผู้วิเศษ เช่น เรื่องเมฆลารามสูร 4) นิทานเกี่ยวกับสัตว์ เป็นนิทานที่มีสัตว์พูดได้ เช่น นิทานอีสป เป็นต้น

นิทานอีสปเป็นนิทาน ที่เกี่ยวกับสัตว์ นิทานปรัมปรา นิทานคติธรรม แล้วแต่บุคคลจะกำหนดว่าจัดอยู่ในประเภทใด ได้มีผู้กล่าวต่อกันมาว่านิทานอีสปเป็นเรื่องเล่าของทาสชาวกรีก

เป็นผู้ที่อ่านและเขียนหนังสือไม่ได้ ได้เล่าไว้ และมีผู้นำมาเขียนเป็นนิทานสืบทอดกันมาเรื่อย ๆ จนถึงปัจจุบัน

3.3 คุณค่าหรือประโยชน์ของนิทาน

ถ้วน เลิศอาวาส (2542: 6) กล่าวถึงประโยชน์ของนิทานสรุปได้ว่า นิทานเป็นเรื่องที่เด็กชอบฟัง นิทานมีทั้งอารมณ์ขัน ตื่นเต้น รัก โกรธ หลง เสรี โศกของตัวละคร ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ พืช เทวดา กุศพิศาย นิทานยังช่วยส่งเสริมทักษะการอ่าน ฟัง พูด และการเขียน เป็นสื่อสัมพันธ์ระหว่างครอบครัว ครู ศิษย์ และสังคมให้มีความใกล้ชิดกัน

ณรงค์ รอดพันธุ์ (2542: 32-36) กล่าวไว้ สรุปได้ว่า ถ้าครูผู้สอนสามารถคัดเลือก และใช้เทคนิควิธีการเล่านิทานเหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและจุดประสงค์ของการเรียนรู้จะสามารถ

พัฒนาค่านิยม คุณธรรม จริยธรรม และพัฒนาภาษาให้กับผู้เรียนได้ ดังนั้นถ้าจะให้นิทานเป็นสื่อการสอนที่มีคุณภาพ ครูผู้สอนต้องคัดเลือกนิทานให้เหมาะสมกับผู้เรียนเป็นอย่างดีเสียก่อน สรุปได้ว่า นิทานเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ผู้เรียนสนใจ และมีคุณค่าสามารถปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดี เช่น คุณธรรมจริยธรรม ความสามารถในการคิดในด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนได้

3.4 ลักษณะนิทานที่ดีสำหรับเด็ก

นิทานที่ดีสำหรับเด็กต้องพิจารณาจากลักษณะต่าง ๆ หลายลักษณะด้วยกัน ทั้งด้านตัวอักษร ภาษาที่ใช้ ความชัดเจนของเนื้อเรื่อง จุดเน้นความสนใจ ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีงาม มีคติสอนใจ การเลือกนิทานสำหรับเด็กเพื่อให้เด็กอ่าน หรือเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน จะต้องคำนึงถึงลักษณะของนิทานที่ดีซึ่งมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539: 202) ระบุลักษณะของนิทานที่ดีและเหมาะสมสำหรับผู้เรียนไว้ดังนี้ 1) เป็นเรื่องง่าย ๆ แต่มีความสมบูรณ์ในตัว เน้นเหตุการณ์เดียว และให้เด็กพอคาดคะเนเรื่องราวได้บ้าง 2) มีบทสนทนา มาก ๆ 3) มีการใช้ภาษาที่ง่าย ๆ ชัด ๆ หรือมีการสัมผัสคล้องคำ 4) เป็นเรื่องที่สอดคล้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของผู้เรียน 5) ใช้ตัวละครที่ไม่มากเกินไปจนเด็กเกิดความสับสน 6) ตอนจบของเนื้อเรื่องควรให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ฟังในด้านความสุข

นอกจากนี้ ณรงค์ รอดพันธุ์ (2542: 34) ได้กล่าวถึง ลักษณะนิทานที่เหมาะสมและมีความสอดคล้องกับความสนใจของเด็กระดับประถมศึกษาได้แก่ 1) มีความเคลื่อนไหวอยู่ในเรื่อง โดยเฉพาะเรื่องที่จะเล่าแก่เด็ก ๆ ควรจะให้มีความปริศนา ซึ่งจะตอบคำถามว่า ใคร ทำอะไร ได้มากที่สุด เด็กทุกคนอยากรู้ว่าเมื่อเกิดเรื่องขึ้นเช่นนี้แล้วจะเป็นอย่างไรต่อไปอีก ตัวสำคัญของเรื่อง

พระเอก ผู้ร้ายทำอะไร ทำแล้วเป็นอย่างไร 2) มีเนื้อเรื่องเร้าใจ ทำให้เกิดความตื่นเต้น อยากฟังไปจนจบ การผูกเรื่องต้องให้แนบเนียน และมีเรื่องปลุกย่อยที่น่าออกนอกทางได้น้อยที่สุด 3) มีคำซ้ำ ข้อความซ้ำ ๆ และคำคล้องจอง เป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กคิดใจ เช่น นิทานเรื่องชายกะตาคา เป็นต้น

นิทานอีสปเป็นเรื่องสั้น ๆ มีตัวละครหลากหลาย เด็กสามารถคาดคะเนเนื้อเรื่องต่อไปได้ และมีคติสอนใจ การใช้นิทานอีสปเป็นสื่อสามารถฝึกทักษะด้านการคิด ฝึกเรื่องคุณธรรม และมีคติข้อเตือนใจที่เด็กสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งทักษะเหล่านี้ล้วนเป็นทักษะที่มาจากการคิดวิเคราะห์ทั้งสิ้น

3.5 การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้นิทานเป็นสื่อ

การจัดการเรียนการสอนที่ใช้นิทานเป็นสื่อ นั้นสามารถทำได้หลายลักษณะ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารที่เป็นหนังสือและงานวิจัย สรุปได้ดังนี้

3.5.1 การใช้นิทานเป็นสื่อหลักในการเรียน คือการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเรียนรู้จากหนังสือนิทานเป็นหลัก ดังเช่น การจัดการเรียนการสอนของ บันดือ พฤกษ์วัน (2534: 18-19) สอนอ่านด้วยนิทาน ซึ่งมุ่งใช้นิทานเป็นบทเรียนอ่าน เพื่อสนองความต้องการความสนใจของผู้เรียน และพัฒนากลไกในการสอนอ่านได้หลายรูปแบบ

3.5.2 การใช้นิทานเป็นสื่อเสริมในการจัดการเรียนการสอน โดยจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนใช้นิทานเป็นสื่อเสริมเป็นเรื่อง ๆ หรือทักษะที่ต้องการวัด เช่น เกสร บำรุงศรี (2548) นำนิทานมาใช้เป็นสื่อการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการฟังและการตั้งคำถามของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพ็ญจา สุริยกานต์ (2548) ใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการพัฒนาการออกเสียงควบกล้ำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 อริสา ไสคำภา (2551) เล่านิทานเพื่อส่งเสริมพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัย เป็นต้น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนการสอนโดยใช้นิทานอาจทำได้ 2 ลักษณะคือ ใช้เป็นสื่อหลักในการเรียน หรือ เป็นสื่อเสริมในการจัดการเรียนการสอน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องแบ่งได้ 2 ลักษณะได้แก่ งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้นิทานอีสป

เกสร บำรุงศรี (2548) ได้ศึกษาผลการใช้นิทานอีสปที่มีต่อการพัฒนาความเข้าใจในการฟังและการตั้งคำถามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 23 คน ของโรงเรียนเทศบาลวัดพรหมจริยาวาส จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ความเข้าใจในการฟังหลังเรียนโดยใช้นิทานอีสปสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 2) ในระหว่างการทดลอง นักเรียนมีการพัฒนาความเข้าใจในกรรพียง ซึ่งเห็นได้จากคะแนนเฉลี่ยจากการวัดความเข้าใจในการฟังสูงขึ้นตามลำดับ และ 3) นักเรียนส่วนใหญ่ตั้งคำถามในระดับความรู้ความจำและระดับความเข้าใจ

ขจิต ศรีมิชชัย (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย โดยใช้การ์ตูนประกอบการอ่านนิทานอีสปวิชาภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 จำนวน 48 คน ของโรงเรียนมัธยมวัดคฤศิตาราม จังหวัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยครั้งนี้ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย โดยใช้การ์ตูนประกอบการอ่านนิทานอีสปวิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนในช่วงชั้นที่ 3 ที่มีคุณภาพด้านเนื้อหาดี และด้านเทคโนโลยีการศึกษาอยู่ในระดับดีมาก และมีประสิทธิภาพ 91.67/92.00

อรिता โสคำภา (2551) ได้ศึกษาพฤติกรรมทางสังคมเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่านิทานอีสปประกอบสถานการณ์จำลองสำหรับนักเรียนชั้นอนุบาล 3 จำนวน 15 คน ของโรงเรียนอนุบาลสุราษฎร์ธานีบางเขน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมทางสังคมแยกเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือ และด้านการแบ่งปัน สูงขึ้นอย่างชัดเจน

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน ช่วยพัฒนาให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จได้ตามจุดมุ่งหมาย

4.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการคิดวิเคราะห์

วิลาวัลย์ มีสกุล (2547) ได้ศึกษาการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 15 คน โรงเรียนวัดพันต่าลิง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนโดยการใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ผู้เรียนมีความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ศิริพรรณ สาอ้าย (2549) ได้ศึกษาผลการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 30 คน โรงเรียนบ้านห้วยไผ่ จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยความสามารถด้านการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้กิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จำเรียง ยศบุญเรือง (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้เทคนิค ไฟว์ คับเบิ้ลยู วัน เอช โรงเรียนแม่หลงสพจาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 จำนวน 9 คน ผลสัมฤทธิ์ทางการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนหลังการใช้เทคนิค ไฟว์ คับเบิ้ลยู วัน เอช ในกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์วรรณคดีคือ 80.55% ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนตั้งไว้ (60%) ในระหว่างเรียน โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นนักเรียนสามารถตั้งคำถามและตอบคำถามได้โดยใช้เทคนิค ไฟว์ คับเบิ้ลยู วัน เอช

พัชรี ครูทเมือง (2550) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย โดยใช้หนังสือนิทานร้อยกรองสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนบ้านท่าแหน จังหวัดลำปาง จำนวน 30 คน ผลการวิจัยพบว่า 1) นักเรียนที่ใช้หนังสือนิทานร้อยกรอง มีความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) นักเรียนมีพัฒนาการในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทยระหว่างเรียนสูงขึ้น โดยมีพัฒนาการเฉลี่ยอยู่ที่ 36.06 และ 3) นักเรียนที่ใช้หนังสือนิทานร้อยกรอง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด

จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า การฝึกให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ มีหลายวิธี และช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์สูงขึ้น

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ผลการใช้นิทานอีสปที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน
ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

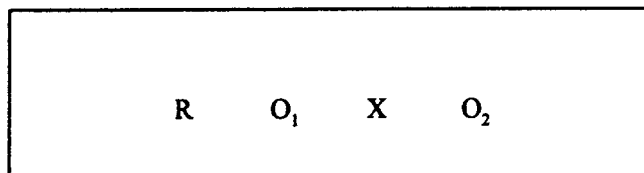
1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม
จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม
ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 จำนวนนักเรียน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.3 แบบแผนการวิจัย

รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง ใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว เก็บข้อมูลก่อนและ
หลังการทดลอง ตามรูปแบบดังนี้

ในที่นี้	R	หมายถึง	กลุ่มตัวอย่าง
	O ₁	หมายถึง	การเก็บข้อมูลก่อนทดลอง
	X	หมายถึง	การทดลอง
	O ₂	หมายถึง	การเก็บข้อมูลหลังการทดลอง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน จำนวน 12 แผน ใช้เวลา 12 ชั่วโมง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

แบบทดสอบวัดความสามารถด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังการใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน แบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ

2.3 การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

2.3.1 การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานอีสปเป็นสื่อ

ในการจัดกิจกรรม ผู้วิจัยจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 12 แผน โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
- 2) ศึกษาวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ด้านฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากการอ่านนิทานอีสป จากเอกสาร ตำรา และรายงานการวิจัยต่าง ๆ
- 3) วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษา และตัวบ่งชี้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยที่เกี่ยวข้องกับทักษะการคิดวิเคราะห์
- 4) ศึกษาทักษะการคิดวิเคราะห์และตัวบ่งชี้ ของการคิดวิเคราะห์ ในด้านทักษะการคิดพื้นฐานจากข้อมูลหลากหลาย เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์พื้นฐาน ของทิสนา เขมมณีและคณะ (2552: 303) ทักษะการคิดที่ใช้ในชีวิตประจำวันจากเอกสารการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2548: 45-50) ทักษะที่เป็นแกนหรือทักษะพื้นฐานทั่วไปจากเอกสารแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2549: 10) ความสามารถในการเชิงวิเคราะห์จากเอกสารการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการคิด (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2550: 24-25) และ ทักษะย่อยของการคิดวิเคราะห์จากหนังสือ กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์ (สุวิทย์ มูลคำ 2550: 15)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกทักษะการคิดวิเคราะห์ย่อยจากหนังสือการประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2548: 45-50) มาจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนจำนวน 7 ทักษะ ได้แก่

ทักษะการสังเกต ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการจำแนก ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการแปลความ ทักษะการสรุปความ และทักษะการใช้เหตุผล

5) ศึกษารายละเอียดด้านเนื้อหา และกำหนดเนื้อหาและเรื่องนิทานที่ใช้เป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จากนิทานอีสปฉบับสมบูรณ์ (ศิริบุญ 2550: 33-278)

6) ศึกษาวิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้และเทคนิคการใช้คำถาม SW 1H เพื่อให้เกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ (สุวิทย์ มูลคำ 2550: 74-81)

7) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยได้พัฒนาทักษะการคิดพื้นฐานเป็นแกนนำไปสู่ทักษะการคิดวิเคราะห์จำนวน 12 แผน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นการสอดแทรกทักษะการคิด 7 ทักษะ โดยคัดเลือกจากการจัดกิจกรรมการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ 2549: 45-50) และแนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ (คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2549: 10-11) ได้แก่ 1) ทักษะการสังเกตเพื่อรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสังเกตนำข้อมูลที่ได้มาเรียบเรียงให้ง่ายแก่การเข้าใจ 2) ทักษะการเปรียบเทียบเพื่อเปรียบเทียบการกระทำของตัวละครกับสิ่งที่เป็นอยู่ในชีวิตจริง 3) ทักษะการจำแนก เป็นการแจกแจง จัดกลุ่มคำที่ได้จากนิทาน 4) ทักษะการเชื่อมโยง เป็นการกำหนดแง่มุมที่จะวิเคราะห์ เช่นการอาศัยความรู้เดิมเพื่อคาดเดาเหตุการณ์ต่อไป หรือเชื่อมโยงคำที่เกี่ยวข้องกัน โดยการพบลักษณะร่วมของกลุ่มข้อมูลบางกลุ่ม เชื่อมโยงเนื้อเรื่องไปสู่ภาพหรือจากภาพออกมาเป็นเนื้อเรื่อง 5) การแปลความ เป็นการแปลเนื้อหาในนิทานออกมาเป็นการแสดงและเข้าใจสิ่งที่ผู้แต่งนิทานต้องการสื่อความหมาย 6) การสรุปย่อเป็นการสรุปเนื้อเรื่องเพื่อให้ทราบแก่นแท้ของเรื่อง 7) การให้เหตุผลหรือวิเคราะห์เหตุผลคือการกำหนดแง่มุมที่จะวิเคราะห์บอกถึงสาเหตุและผลของการกระทำของตัวละคร หรือวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับเนื้อเรื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ 2548: 45-50)

ตารางที่ 3.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์จากการอ่านนิทานอีสป

แผน ที่	จุดประสงค์	ลักษณะ การคิด	กิจกรรม	สื่อ
1	บอกสิ่งที่อยู่ใน ภาพและแสดง ความคิดเห็น มีมารยาท ในการพูด	การสังเกต	1. สังเกตสิ่งรอบตัว ประโยชน์ ของการสังเกต 2. ฝึกการสังเกตภาพจากนิทาน 3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยว กับภาพ	ตัวอย่างนิทาน อีสป

ตารางที่ 3.1 ต่อ

2	อ่านข้อความแล้วจับคู่ภาพกับข้อความและแสดงความคิดเห็น	การสังเกต	1. อ่านข้อความแล้วค้นหาว่าภาพใดมีสิ่งที่บ่งบอกไว้ในข้อความ 2. ฝึกสังเกตภาพจากข้อความที่กำหนดให้	ภาพจากหนังสือนิทานอีสป
3	อ่านคำเปรียบเทียบคำและแสดงความคิดเห็น มีมารยาทในการอ่าน	การเปรียบเทียบ	1. อ่านนิทานแล้วลำดับเรื่องราวในนิทาน และ เปรียบเทียบการกระทำของตัวละคร 2. นำคำในนิทานมาเปรียบเทียบระหว่างคำ 2 คำ เช่น คี : เลว ให้เหตุผลที่ได้จากการเปรียบเทียบ	นิทานเรื่องลูกหมูสามตัว
4	ตั้งเกณฑ์และจำแนกคำที่จากหนังสือนิทานตามเกณฑ์บอกเหตุผลในการจำแนกคำ	การจำแนกข้อมูล	1.อ่านนิทาน และเลือกคำที่เป็นตัวละครในนิทาน ตอบคำถามจากเนื้อเรื่อง ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร 2. เลือกคำในนิทานและตั้งเกณฑ์จัดกลุ่มและจัดคำเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้	นิทานเรื่องแพะกับหมาป่า
5	ลำดับเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านและเชื่อมโยงเหตุการณ์จากการคาดเดาสถานการณ์เดิม	การเชื่อมโยง	1. อ่านนิทานแล้วตอบคำถามว่ามีอะไร อยู่ที่ไหน และเป็นอย่างไร 2. เลือกประโยคในนิทานและเรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง 3. ฝึกเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ที่กำหนด	นิทานเรื่องขุนโจรกับมัจจุราช

ตารางที่ 3.1 ต่อ

6	แปลความหมายของเนื้อเรื่องนิทานแล้วแสดงบทบาทสมมติและเขียนคติสอนใจ	การแปลความ	1. ครูให้ความรู้เรื่อง การแปลความหมายของเนื้อหาในนิทาน 2. นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม อ่านนิทานแล้วแสดงบทบาทสมมติ 3. ฝึกแปลความจากนิทานเป็นคติสอนใจ	หนังสือนิทานในห้องสมุด
7	เขียนประโยคสำคัญของเรื่องแล้วสรุปย่อเรื่องและมีมารยาทในการเรียน	การสรุปความ	1. ครูให้ความรู้เรื่องการสรุปย่อความ 2. นักเรียนอ่านนิทานแล้วฝึกหาประโยคที่เป็นใจความสำคัญของเรื่อง 3. นำประโยคสำคัญของเรื่องมาเรียบเรียงเป็นย่อความ	นิทานเรื่องขุนโจรกับมัจจุราช
8	บอกสาเหตุและผลที่เกิดจากเหตุการณ์ทำนายผลจากสาเหตุที่กำหนดได้และมีมารยาทในการพูด	การให้เหตุผล	1. อ่านนิทาน แล้วช่วยกันบอกเหตุผลและสาเหตุที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวละครในนิทาน 2. ครูให้ความรู้เรื่องความมีเหตุผลจะทำให้มีสติ มีความรอบคอบระมัดระวัง	นิทานเรื่องลา ไก่ และสิงโต
9	บอกความสัมพันธ์ของคำหรือให้เหตุผลในการจับคู่คำที่มีมารยาทในการเขียน	การให้เหตุผล	1. อ่านนิทานฮิสปเรื่อง กากับเหยี่ยว แล้วร่วมกันอภิปรายเนื้อหาในนิทานว่า มีสิ่งใดเกิดขึ้นที่ไหน เป็นอย่างไร 2. เลือกคำในนิทาน เช่นอาหารคู่กับคำว่า ข้าว ให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์และให้เหตุผลว่าข้าวกับอาหารคู่กันได้หรือไม่อย่างไร	นิทานเรื่องกากับเหยี่ยว

ตารางที่ 3.1 ต่อ

10	บอกจับคู่คำจาก เหตุผลที่ กำหนดให้ได้ และมีมารยาทใน การฟัง	การให้ เหตุผล	1. อ่านนิทานอีสปเรื่อง นกกระสา กับสุนัขจิ้งจอกแล้วเลือกคำนามใน นิทาน เช่น นกกระสา : เทียว และให้เหตุผลว่าคำทั้งสองคำเป็น คำที่จัดกลุ่มประเภทเดียวกันเพราะ อะไร 2. แบ่งกลุ่มนักเรียน เล่นเกม	นิทานเรื่อง นกกระสา กับสุนัขจิ้งจอก
11	เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ ตามจินตนาการ ระหว่างเนื้อหา กับรูปภาพ	เชื่อมโยง ความ สัมพันธ์ ระหว่างเนื้อ เรื่องกับภาพ	อ่านนิทานแล้วช่วยกันวิเคราะห์ว่า ถ้าจะวาดภาพจากนิทานที่อ่านจะ ทำอย่างไร จะวาดภาพโดย คำนึงถึงส่วนใดบ้างในนิทาน	นิทานเรื่อง ปลา กระตะ และเต่าดำ
12	เขียนเรื่อง จากภาพ	การ เชื่อมโยง จากภาพ ไปสู่เนื้อหา	ดูภาพแล้วฝึกเขียนเรื่องจากภาพ ตามจินตนาการ โดยครูช่วยให้ ความรู้เรื่องการเขียนเรื่องจากภาพ	รูปภาพ

8) ให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อตรวจสอบคุณภาพ
ด้านความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง
0.67 – 1

9) นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองใช้กับโรงเรียนวัดตะดุ่ม ตำบล
มะขามล้ม อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แล้วนำผลการทดลองไปปรับปรุง เนื้อหา
กิจกรรม และชิ้นงานในแผน

2.3.2 การสร้างแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์

การสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 7 ทักษะ ผู้วิจัยได้
ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้
ภาษาไทย พุทธศักราช 2551 เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้

- 2) ศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคนิค และการสร้างแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์
- 3) จัดทำตารางวิเคราะห์ข้อทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์จำนวน 7 ทักษะคือ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนก ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะ การแปลความ ทักษะการสรุปย่อ ทักษะการใช้เหตุผล
- 4) สร้างแบบทดสอบทักษะการคิดวิเคราะห์ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก ให้ครอบคลุมทักษะการคิดวิเคราะห์พื้นฐาน ทั้ง 7 ทักษะ
- 5) นำแบบทดสอบไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน พิจารณาความสอดคล้องกับ จุดประสงค์ ความถูกต้องของเนื้อหา และความถูกต้องของทักษะที่ต้องการวัด ได้ค่าดัชนีความ สอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67 - 1
- 6) นำแบบทดสอบทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนพื้นที่ใกล้เคียง 4 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนวัดตะลุ่ม โรงเรียนวัดตะโปคาราม โรงเรียนวัดโบสถ์ และโรงเรียนวัดคูบัว รวมนักเรียนทั้งสิ้น 40 คน เพื่อหาคุณภาพของ แบบทดสอบได้ค่าของความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.35- 0.63 ค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.35- 0.60 และค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.84

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.1 นำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่คัดกรองแล้วมาจัดเป็นแบบทดสอบ เพื่อวัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 นำแบบทดสอบก่อนเรียนไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ทดลองเพื่อวัดพื้นฐาน ทักษะการคิดวิเคราะห์

3.2 ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ที่ใช้นิทานอีสปเป็นสื่อ ในการจัดการเรียนการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นทั้ง 12 แผน

ในแต่ละแผนมีกิจกรรมที่ฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์ย่อย 7 ทักษะ จำนวน 12 ชั่วโมง

3.3 เมื่อสิ้นสุดการทดลองนำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ฉบับเดียวกับ ก่อนเรียน ไปทดสอบหลังเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง

3.4 นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน และนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูล โดยนำคะแนนที่ได้จากการวัดความสามารถด้านทักษะการคิด
วิเคราะห์ของนักเรียนมาเปรียบเทียบระหว่างก่อนและหลังเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่

4.1 การทดสอบค่าที แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (dependent samples)

4.2 ค่าเฉลี่ย (mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ผลการใช้นิตานอิตปที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยเสนอผลของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนโดยใช้นิตานอิตป

จากการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
จำนวน 20 คน ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้นิตานอิตป ผลการเปรียบเทียบคะแนนมีดังนี้

ตารางแสดงการเปรียบเทียบคะแนนจากการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนและหลังเรียน
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

กลุ่มทดลอง	n	$\bar{X}$	SD	d	S.D. _d	t
ก่อนเรียน	20	11.55	2.50			
				4.70	1.78	11.81*
หลังเรียน	20	16.25	3.23			

$p < .05$

จากตาราง พบว่า ผลการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนโดยใช้นิตานอิตปเป็นสื่อการจัดการเรียนการสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.55 คะแนน และหลังเรียนเท่ากับ 16.25 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังเรียน พบว่า คะแนนสอบหลังเรียนของนักเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ข้อสังเกตที่ได้จากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนจำนวน 20 คน ขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้นิทานอีสปเป็นสื่อเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียน พบว่า

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการสังเกต โดยการสังเกตภาพและแสดงความคิดเห็น พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ นักเรียนสังเกตภาพแล้วบอกได้ว่า มีสิ่งใดอยู่ในภาพบ้าง เช่น มีสัตว์ชนิดใดบ้าง มีอะไรนอกจากสัตว์อยู่ในภาพบ้าง ทุกคนสามารถบอกได้ครบจำนวนของสิ่งที่มีอยู่ในภาพ การสังเกตภาพแล้วแสดงความคิดเห็น นักเรียนจำนวน 10 คน แสดงความคิดเห็นต่อได้ว่า ในภาพตามความคิดของนักเรียนว่าเป็นสถานที่ใด และเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร นักเรียนจำนวน 7 คน บอกได้ว่าเป็นสถานที่ใดแต่ไม่สามารถบอกเรื่องราวได้ นักเรียนจำนวน 3 คน ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้ นักเรียนที่ออกมารายงานหน้าห้องพูดด้วยคำสุภาพ ผู้นั่งฟังไม่ตะโกนแข่งเพื่อน และยกมือก่อนพูดหรือถามเพื่อนทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการสังเกต โดยการสังเกตภาพกับข้อความ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ 1) นักเรียนจำนวน 16 คน อ่านข้อความที่กำหนดให้ได้ 8 ข้อความขึ้นไป นักเรียนจำนวน 4 คน อ่านข้อความที่กำหนดให้ไม่ได้ 2) การจับคู่ข้อความกับภาพ นักเรียนจำนวน 16 คน จับคู่ข้อความกับภาพได้ถูกต้อง 8 ภาพขึ้นไป นักเรียนจำนวน 4 คน จับคู่ภาพได้ถูกต้องต่ำกว่า 8 ภาพ 3) นักเรียนจำนวน 16 คน แสดงความคิดเห็นจากภาพได้ 4 ภาพขึ้นไป นักเรียนจำนวน 7 คน แสดงความคิดเห็นจากภาพได้ 2 – 3 ภาพ นักเรียนจำนวน 3 คน แสดงความคิดเห็นจากภาพที่กำหนดให้ไม่ได้ จากการสังเกตนักเรียนที่อ่านไม่ได้มักจับคู่ภาพผิด และไม่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพและข้อความ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกทักษะการเปรียบเทียบ โดยการเปรียบเทียบสิ่งของต่าง ๆ ตั้งแต่สองสิ่งขึ้นไปและบอกเหตุผลที่ได้จากการเปรียบเทียบ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ 1) นักเรียนอ่านคำที่เลือกจากนิทานได้ร้อยละ 80 ขึ้นไปของคำที่เลือกทั้งหมด จำนวน 16 คน อ่านคำได้ต่ำกว่าร้อยละ 20 ของคำที่เลือก จำนวน 4 คน 2) นักเรียนจำนวน 17 คน บอกเหตุผลในการเปรียบเทียบคำได้ นักเรียนจำนวน 3 คน ไม่สามารถบอกเหตุผลในการเปรียบเทียบคำได้ จากการสังเกต นักเรียนที่อ่านคำได้มากจะบอกเหตุผลในการเปรียบเทียบได้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกการจำแนกคำ โดยให้นักเรียนฝึกตั้งเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม จำแนกคำที่กำหนดตามเกณฑ์ที่ตั้งขึ้น พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ นักเรียนสามารถตั้งเกณฑ์และจำแนกคำตามเกณฑ์ได้ จำนวน 15 คน นักเรียนจำแนกคำได้ แต่ไม่ตั้งเกณฑ์ในการจำแนกคำจำนวน 3 คน นักเรียนตั้งเกณฑ์และจำแนกคำไม่ได้ จำนวน 2 คน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกการเชื่อมโยง โดยการให้นักเรียนฝึกลำดับเหตุการณ์ และเชื่อมโยงเหตุการณ์โดยคาดเดาจากสถานการณ์ที่กำหนด พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ 1) นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์จากนิทานที่อ่านได้จำนวน 17 คน นักเรียนไม่สามารถลำดับเหตุการณ์ได้จำนวน 3 คน 2) นักเรียนสามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่กำหนดให้ไปสู่เหตุการณ์ใหม่ได้จำนวน 16 คน นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงเหตุการณ์ที่กำหนดให้ไปสู่เหตุการณ์ใหม่ได้ จำนวน 4 คน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกการแปลความหมาย โดยให้นักเรียนฝึกแปลความหมายจากเนื้อเรื่องในนิทานเป็นคติสอนใจ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ 1) นักเรียนสามารถแสดงบทบาทสมมติโดยเป็นตัวแสดงและพูดตามบทได้จำนวน 16 คน นักเรียนแสดงบทบาทสมมติโดยไม่พูดจำนวน 2 คน นักเรียนไม่สามารถแสดงบทบาทสมมติได้จำนวน 2 คน 2) นักเรียนสามารถเขียนคติสอนใจโดยแปลความจากนิทานได้ จำนวน 17 คน นักเรียนไม่สามารถแปลความ เป็นคติสอนใจได้ จำนวน 3 คน และ 3) นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียนทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกสรุปความ โดยให้นักเรียนฝึกเขียนประโยคสำคัญของนิทานที่อ่านและสรุปเป็นใจความสำคัญ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ 1) นักเรียนตั้งชื่อเรื่องที่อ่านได้ทุกคน 2) นักเรียนสามารถเขียนประโยคสำคัญของเรื่องและสรุปใจความของเรื่องได้ตรงประเด็น จำนวน 15 คน นักเรียนเขียนประโยคสำคัญของเรื่องและสรุปใจความของเรื่องแต่ไม่ตรงประเด็น จำนวน 3 คน นักเรียนเขียนประโยคสำคัญของเรื่องและสรุปใจความของเรื่องไม่ได้จำนวน 2 คน นักเรียนมีมารยาทในการเขียนทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกการให้เหตุผล โดยนักเรียนทำนายผลที่เกิดจากเหตุการณ์ที่กำหนดให้ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ นักเรียนสามารถบอกได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุและอะไรเป็นผลจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ จำนวน 15 คน นักเรียนสามารถบอกผลที่เกิดขึ้นได้แต่ไม่สามารถระบุสาเหตุได้จำนวน 3 คน นักเรียน ไม่สามารถแยกเหตุและผลได้จำนวน 2 คน

นักเรียนมีมารยาทในการพูดทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกการให้เหตุผล โดยให้นักเรียนฝึกการจับคู่คำที่เกี่ยวข้องกัน พร้อมทั้งให้เหตุผลในการจับคู่คำคำนั้น พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ นักเรียนสามารถจับคู่คำและให้เหตุผลในการจับคู่คำได้จำนวน 15 คน นักเรียนจับคู่คำได้แต่ให้เหตุผลในการจับคู่คำไม่ได้จำนวน 2 คน นักเรียนไม่สามารถจับคู่คำได้จำนวน 3 คน นักเรียนทุกคนมีมารยาทในการเขียน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกการให้เหตุผล โดยให้นักเรียนฝึกเลือกคำที่อยู่ในประเภทเดียวกันจับคู่กันพร้อมให้เหตุผลในการจับคู่คำ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ นักเรียนสามารถเลือกคำประเภทเดียวกันกับคำที่กำหนดและให้เหตุผลในการเลือกคำได้ จำนวน 15 คน นักเรียนเลือกคำประเภทเดียวกันกับที่กำหนดให้ได้ แต่ให้เหตุผลไม่ได้ จำนวน 3 คน นักเรียนไม่สามารถเลือกคำประเภทเดียวกันกับที่กำหนดให้และบอกเหตุผลไม่ได้ จำนวน 2 คน นักเรียนมีมารยาทในการฟังทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 11 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกการเชื่อมโยง โดยให้นักเรียนฝึกเชื่อมโยงเนื้อเรื่องกับภาพ พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ นักเรียนเชื่อมโยงเนื้อเรื่องจากนิทานวาดออกมาเป็นภาพได้ทุกคน นักเรียนมีความสุขสนุกสนานในการเรียนทุกคน

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 12 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฝึกการเชื่อมโยง โดยการให้นักเรียนฝึกเชื่อมโยงภาพสู่เนื้อเรื่อง พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ จากการจัดกิจกรรมและทำงานตามใบงานดังนี้ นักเรียนเขียนเรื่องจากภาพได้ตรงกับเนื้อหาในภาพ จำนวน 17 คน นักเรียนไม่สามารถเขียนเรื่องจากภาพได้ หรือเรื่องที่เขียนไม่ตรงกับเนื้อหาในภาพจำนวน 3 คน นักเรียนทุกคนมีมารยาทในการเขียน

จากการบันทึกผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนพบว่า นักเรียนประมาณร้อยละ 75 สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้ได้ และนักเรียนร้อยละ 25 ยังไม่สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้ได้ นักเรียนที่อ่านคำได้จะปฏิบัติกิจกรรมได้ถูกต้องครบทุกกิจกรรม นักเรียนที่อ่านคำไม่ได้ จะปฏิบัติกิจกรรมที่กำหนดให้ไม่ได้

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ผลการใช้นิทานอีสปที่มีต่อทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยสรุปการวิจัยได้ดังนี้

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัดสุพรรณบุรี ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการใช้ิทานอีสปเป็นสื่อการเรียนการสอน

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัดสุพรรณบุรี

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนวัดสุขเกษม จังหวัดสุพรรณบุรี ปีการศึกษา 2552 ภาคเรียนที่ 1 จำนวน 1 ห้องเรียน นักเรียน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1) แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 5 เรื่องสุขกับวรรณคดี ที่มีนิทานอีสป เป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน โดยมีทักษะย่อยที่จะพัฒนาการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน จำนวน 7 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการสังเกต ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการจำแนก ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการแปลความ ทักษะการสรุปความ และทักษะการให้เหตุผล การจัดรายละเอียดของแผนประกอบด้วย ผังการวิเคราะห์ทักษะแกนและกิจกรรม ตารางกำหนดรายละเอียดรายชั่วโมง (ประกอบด้วย จุดประสงค์ ทักษะการคิด กิจกรรม สื่อการเรียน) รวมทั้ง 12 แผน แต่ละแผนประกอบด้วย มาตรฐาน ตัวชี้วัด จุดประสงค์ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียน การวัดและประเมินผล โดยใช้เวลาเรียนจำนวน 12 ชั่วโมง แผนการจัดการเรียนรู้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพเชิงเนื้อหาและโครงสร้างทักษะการคิดวิเคราะห์ จำนวน 7 ทักษะ พิจารณาความเหมาะสมของกิจกรรมการสอนที่พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์

สื่อการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผล จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบทดสอบ

ทักษะการคิดวิเคราะห์ 7 ทักษะ แบบปรนัยชนิด 3 ตัวเลือกจำนวน 20 ข้อ แบบทดสอบผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องของจุดประสงค์และเนื้อหา จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.67-1 และผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยหาค่าความยาก-ง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเที่ยงโดยการนำไปทดสอบนักเรียนในโรงเรียนอื่นจำนวน 40 คน มีค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.35 – 0.63 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.35-0.60 และได้ค่าความเที่ยง 0.84

1.2.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบกลุ่มเดียว วัดก่อนและหลังการทดลอง มีขั้นตอนดังนี้

- 1) นำแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ไปทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
- 2) ดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้หน่วยที่ 5 เรื่องสุขกับวรรณคดี ที่มีนิทานอีสปเป็นสื่อการสอนและมีกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ย่อยจำนวน 7 ทักษะ รวมทั้งหมด 12 แผนการจัดการเรียนรู้ ใช้เวลา 12 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเอง
- 3) เมื่อสิ้นสุดการทดลองนำแบบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ทดสอบกลุ่มตัวอย่างอีกครั้งหนึ่ง
- 4) นำผลการทดสอบมาตรวจให้คะแนน และนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์ทางสถิติ

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) เปรียบเทียบความสามารถด้านทักษะการคิดวิเคราะห์ก่อนและหลังเรียนโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที
- 2) นำคะแนนแบบฝึกหัดระหว่างเรียนและข้อสังเกตจากการเรียนมาประกอบการเสนอผล

1.3 ผลการวิจัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังได้รับการเรียนโดยใช้นิทานอีสปเป็นสื่อหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. อภิปรายผล

ผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

หลังการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์สูงกว่าก่อนเรียน เป็นผลมาจาก 1) การสอนได้ใช้วิธีสอดแทรกทักษะการคิดพื้นฐาน 7 ทักษะเพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์โดยจัดการเรียนการสอนจากทักษะง่ายไปหายาก เริ่มจากทักษะการสังเกต เปรียบเทียบ จำแนก เชื่อมโยง แปรผลความ สรุปความ จนถึงทักษะที่ยากที่สุดคือการให้เหตุผล ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิลาวลัย มีสกุล (2574) และ ศิริพรรณ สายฮ้าง (2549) ที่สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์นั้นต้องสอดแทรกทักษะการคิดพื้นฐาน จากทักษะที่ง่ายไปหายาก และได้รับการฝึกฝนเป็นประจำจึงจะทำให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดวิเคราะห์ที่ดี 2) แผนการจัดการเรียนรู้ใช้กระบวนการตั้งคำถาม (SW 1H) ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ เช่น การให้ผู้เรียนสังเกตภาพและบอกว่าในภาพมีอะไร นอกจากในภาพมีอะไรแล้ว มีคำถามต่อว่า ผู้เรียนคิดว่าทำไมจึงเป็นเช่นนั้น ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะในการคิด หรือการใช้คำถามว่า อะไร ทำไม อย่างไร ที่ไหน เป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดวิเคราะห์ที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จำเรียงยศบุญเรือง (2550) และ พชร คุรุาเมือง (2550) ที่สรุปได้ว่า การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ใช้คำถาม (SW 1H) สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้ 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานอีสปเป็นสื่อ ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ เช่น การใช้สถานการณ์จากนิทาน เชื่อมโยงสู่เหตุการณ์ปัจจุบัน เป็นข้อคิด เป็นคติเตือนใจ ทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดวิเคราะห์สิ่งที่ดี สิ่งที่ไม่ดี สิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ และนำมาตัดสินปัญหาที่เกิดในชีวิตประจำวันของตนเอง ครอบครัว และสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ อริสา โสคำภา (2551) ที่สรุปได้ว่า กิจกรรมการเล่านิทานอีสปประกอบสถานการณ์จำลองทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมสังคมแยกเป็นรายด้านได้แก่ ด้านความร่วมมือ ด้านการช่วยเหลือ และด้านการแบ่งปัน สูงขึ้นอย่างชัดเจน

จากการสังเกตการจัดกิจกรรมตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ใช้นิทานอีสปเป็นสื่อ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียน ได้พบว่าวิธีการที่ใช้สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้โดยแยกเป็นรายด้านได้ดังนี้ 1) ด้านการวิเคราะห์ส่วนประกอบ เป็นการสังเกตพฤติกรรมที่ได้จากทักษะการสังเกต การเปรียบเทียบ การจำแนก ผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไปสามารถวิเคราะห์ส่วนประกอบของภาพ สิ่งที่อยู่ในภาพ เปรียบเทียบคำ จำแนกคำ จับคู่

คำกับภาพได้ แสดงให้เห็นว่า การใช้ทักษะพื้นฐานทั้ง 3 ทักษะ ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ส่วนประกอบได้ 2) ด้านความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ เป็นการสังเกตพฤติกรรมที่ได้จากทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการแปลความ ผู้เรียนร้อยละ 80 ขึ้นไป สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์จากการเชื่อมโยง ความสัมพันธ์ของเหตุการณ์ที่กำหนด ความสัมพันธ์ของภาพมาหาเนื้อเรื่อง ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องมาหาภาพ และแปล ความสัมพันธ์ของเนื้อเรื่องเป็นคติสอนใจ แสดงให้เห็นว่า การใช้ทักษะพื้นฐานทั้ง 2 ทักษะ ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ 3) ด้านความสามารถในการวิเคราะห์หลักการ เป็นการสังเกตพฤติกรรมที่ได้จากทักษะการสรุปความ และทักษะการให้เหตุผล การสังเกตพฤติกรรมที่ได้จากการสรุปความ ผู้เรียนร้อยละ 73 ขึ้นไปสามารถปฏิบัติตามหลักการสรุปความ และบอกสิ่งที่เป็นเหตุและผลที่ได้จากการกระทำของตัวละครได้ แสดงให้เห็นว่าทักษะทั้ง 2 ด้าน ทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิเคราะห์หลักการได้ จากการอภิปรายผลความสามารถในการคิดวิเคราะห์ทั้ง 3 ด้านพบว่าผู้เรียนในวัยนี้มีความสามารถในการวิเคราะห์ส่วนประกอบ และวิเคราะห์ความสัมพันธ์ได้ดีกว่า การวิเคราะห์หลักการ แต่ทั้งนี้ความสามารถในการวิเคราะห์หลักการของผู้เรียนก็ผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (70%) ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้นี้ สามารถพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนได้

ความสามารถรายทักษะพื้นฐานที่ใช้ในการฝึกการคิดวิเคราะห์ 7 ทักษะ จากการสังเกตพฤติกรรมในการจัดการเรียนรู้และประเมินผลงานพบว่า ทักษะที่ประสบผลสำเร็จอยู่ในขั้นดีมากคือ ทักษะการสังเกต ทักษะการจำแนก ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการแปลความ และทักษะการเปรียบเทียบตามลำดับ ทักษะที่ผู้เรียนมีความสามารถในขั้นพอใช้ คือ ทักษะการสรุปความและการให้เหตุผล จึงพอสรุปได้ว่า การฝึกให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์นั้นทักษะพื้นฐานเป็นสิ่งจำเป็น และต้องใช้ทักษะที่ง่ายไปหายาก ทักษะใดที่ยากจะต้องให้เวลาในการฝึกให้มากขึ้น

ผลดีของการใช้นิทานอีสปเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน จากการสังเกตพฤติกรรมพบว่าผู้เรียนมีความสนุกสนานในการเรียน สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการคิดวิเคราะห์และมีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงความกล้าคิด กล้าแสดงออก ในการจัดกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนได้ออกมาแสดงบทบาทสมมติ ผู้เรียนสามารถคิดได้ด้วยตนเอง คิดเชื่อมโยงเนื้อเรื่องออกมาเป็นภาพ จากภาพเป็นเนื้อเรื่อง คิดค้นคติธรรมที่เกี่ยวข้องกับเนื้อเรื่องในนิทานและนำไปใช้ในการตัดสินใจในชีวิตประจำวัน นับว่าเป็นการตอบสนองหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่กำหนดสมรรถนะผู้เรียนให้ มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์

คิดสังเคราะห์ ฯ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม (กระทรวงศึกษาธิการ 2552: 6)

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ในการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ ของผู้เรียน ครูต้องให้ผู้เรียน เข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมที่จัดขึ้นอย่างเต็มความสามารถ ทุกขั้นตอน เพราะแต่ละขั้นตอนมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์

3.1.2 ครูต้องจัดบรรยากาศห้องเรียนให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจ กล้าที่จะคิดและมีอิสระในการแสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ได้พบเห็นและปฏิบัติด้วยตนเอง เพื่อให้ผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมทุกกิจกรรมอย่างสนใจและเกิดความสุขในการเรียน

3.1.3 ครูต้องอดทนเพื่อให้ผู้เรียนแสดงความคิดอย่างเต็มที่ เปิดใจกว้าง ยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียน และฝึกฝนตนเองให้มีทักษะการใช้คำถามกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดอย่างต่อเนื่อง

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ครูควรสร้างแผนการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในชั้นอื่น ๆ หรือวิชาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการคิดอย่างต่อเนื่อง

3.2.2 ควรทำวิจัยเพื่อพัฒนาความสามารถในการคิดของผู้เรียนในระดับที่ซับซ้อนหรือยากขึ้น รวมทั้งนำข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัยมาพัฒนาต่อไป

3.2.3 การใช้นิทานครูอาจเลือกนิทานพื้นบ้าน หรือนิทานอื่น ที่เป็นเรื่องสั้น ๆ ง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน

3.3.4 ควรวิจัยเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์โดยใช้นิทานอีสป เป็นสื่อกับการใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบอื่นว่า ได้ผลต่างกันหรือไม่

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ (2545) *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____ (2552) *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551* กรุงเทพมหานคร
ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- กระแสมัชเชนทร (2546) “ผลการสอนโดยวิธีสืบเสาะหาความรู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
และความสามารถในการคิดเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน
บ้านลำควน จังหวัดสุรินทร์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชา
หลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เกสร บำรุงศรี (2548) “ผลการใช้นิทานอีสปที่มีต่อการพัฒนาความเข้าใจในการฟังและ
การตั้งคำถามของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนเทศบาลวัดพรหมจริยาวาส
จังหวัดนครสวรรค์” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แขนงวิชาหลักสูตร
และการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2547) *การคิดเชิงวิเคราะห์* พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ ชัคเชสมิเดีย
ขจิต ศรีมีชัย (2550) “การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย โดยใช้การ์ตูนประกอบ
การอ่านนิทานอีสป วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3” สารนิพนธ์
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ
- จำเรียง ขบุญเรือง (2550) “การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 2 โดยใช้เทคนิค ไฟว์ ดับเบิ้ลยู วัน เอช” การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประถมศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ฉัตรชัย สุภกาญจน์ (2536) *นิทานพื้นบ้าน* กรุงเทพฯ สำนักพิมพ์บูรพาสาส์น
- ชนาธิป พรกุล (2551) *การออกแบบการสอน การบูรณาการ การอ่าน การคิดวิเคราะห์
และการเขียน* กรุงเทพมหานคร บริษัท วี. พรินท์
- ฉรงค์ รอดพันธุ์ (2542) *เทคนิคการเล่านิทาน* กรุงเทพมหานคร โรงพิมพ์เลื่องเสียง
- ทิสนา แคมมณีและคณะ (2545) *วิทยาการด้านการคิด* กรุงเทพฯ เดอะมาสเตอร์
กรุ๊ปแมเนจเม้นท์
- _____ (2546) *การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนากระบวนการ
การคิด นนทบุรี โครงการความร่วมมือระหว่างสาขาวิชาศึกษาศาสตร์กับสำนัก*

การศึกษาต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

(2552) ศาสตราจารย์การสอน พิมพ์ครั้งที่ 10 กรุงเทพมหานคร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 บันลือ พฤกษ์วัน (2534) *มิติใหม่ในการสอนอ่าน ภาคปฏิบัติ อันดับที่ 3 การพัฒนาความพร้อม
 ในการอ่าน พิมพ์ครั้งที่ 2* กรุงเทพมหานคร ไทยวัฒนาพานิช

ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ (2551) *การพัฒนาการคิด* พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ ห้างหุ้นส่วนจำกัด
 9119 เทคนิคพรินติ้ง

พัชรี กระจุกเมือง (2550) “การพัฒนาความสามารถในการอ่าน ทิศวิเคราะห์ และเขียนภาษาไทย
 โดยใช้หนังสือนิทานร้อยกรอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชน
 บ้านท่าแหวน จังหวัดลำปาง” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช

เพ็ญจา สุริยกานต์ (2544) “การใช้นิทานอีสปเป็นสื่อพัฒนาการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำของ
 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
 ค่าบงระจัน จังหวัดสิงห์บุรี” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
 แขนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 สุโขทัยธรรมาธิราช

ราชบัณฑิตยสถาน (2546) *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542*
 กรุงเทพมหานคร ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้น

ล้วน เลิศอวาต (2542) *คุณค่าของนิทาน* กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์สุวิริยสาส์น

ลักดา นิลมะณี (2540) “ความหมายและความสำคัญของสื่อการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย”
เอกสารการสอนชุดสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 5 หน้า 213 – 238
 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วรรณดี แสงประทีปทอง (2551) “ลักษณะและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวัดผลการศึกษา”
 ใน *ประมวลสาระชุดวิชาการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับ
 ประถมศึกษา* หน่วยที่ 7 หน้า 308-360 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
 สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

วิรัช วรรณรัตน์ (2551) “แนวคิดพื้นฐานในการวัดและประเมินผลการศึกษา” ใน
ประมวลสาระชุดวิชาการวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระดับประถมศึกษา
 หน่วยที่ 1 หน้า 1-37 นนทบุรี มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชา
 ศึกษาศาสตร์

- วิลาวัลย์ มีสกุล (2547) “การใช้แผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนวัดพันต่าถึง จังหวัดสุพรรณบุรี” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- วีระ สดสังข์ (2550) การคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดสร้างสรรค์ กรุงเทพมหานคร สุวีริยาสาส์น
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์ และคารม คำวังนัง (2544) สอนเด็กให้คิดเป็น พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร สำนักพิมพ์เมธิพิปส์
- ศิริพรรณ สาอ้าย (2549) “ผลการใช้กิจกรรมฝึกทักษะการคิดวิเคราะห์เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านห้วยไผ่ จังหวัดเชียงใหม่” การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต แผนงวิชาหลักสูตรและการสอน สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุพน ทิมอ้า (2549) วิธีการและแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาการคิดวิเคราะห์ กรุงเทพมหานคร บริษัท พี.เอ. ลิฟวิ่ง จำกัด
- สุรางค์ ใ้วตระกูล (2544) จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 5 กรุงเทพมหานคร ด้านสุทธาการพิมพ์
- สุวิทย์ มูลคำ (2550) กลยุทธ์การสอนคิดวิเคราะห์ พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพมหานคร ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์
- สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539) เอกสารเสริมความรู้กลุ่มทักษะภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โครงการ 2 อบรมครูผู้สอนปีงบประมาณ 2538 กรุงเทพมหานคร ครูสภาลาดพร้าว
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2548) การประเมินการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน กรุงเทพมหานคร องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
- _____ (2549) รายงานการสังเคราะห์แนวคิดและวิธีการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- _____ (2549) แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย
- _____ (2550) การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการคิด ช่วงชั้นที่ 1 (ประถมศึกษาปีที่ 1 – 3) กรุงเทพมหานคร องค์การค้ำของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู

อรพรรณ พรสีมา (2543) *การคิด* กรุงเทพฯ สถาบันพัฒนาทักษะการคิด

อริสา ไสคำภา (2551) “พฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมเล่นิทาน
ประกอบการใช้สถานการณ์จำลอง” วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการศึกษานปฐมวัย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

1. นายเชษฐ ฝิวล่อ
ศึกษานิเทศก์ ระดับ 8 ประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 อำเภอเมือง
จังหวัดสุพรรณบุรี
2. นางประภีร์ อังสุวรรณ
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย) โรงเรียนหรรษาสุจิตต์วิทยา 2
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
3. นางพิรุณ มวลเสียงไธ
ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ (ภาษาไทย) โรงเรียนวัดตะลุ่ม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

ภาคผนวก ข
แผนการจัดการเรียนรู้

ผังวิเคราะห์ทักษะพื้นฐานที่ใช้ฝึกคิดวิเคราะห์

ตารางวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้

แผน ที่	จุดประสงค์	ลักษณะ การคิด	กิจกรรม	สื่อ
1	บอกสิ่งที่อยู่ใน ภาพและแสดง ความคิดเห็น มีมารยาท ในการพูด	การสังเกต	1. สังเกตสิ่งรอบตัวประโยชน์ ของการสังเกต 2. ฝึกการสังเกตภาพจากนิทาน 3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ภาพ	ตัวอย่างนิทาน อีสป
2	อ่านข้อความ แล้วจับคู่ภาพ กับข้อความ และแสดงความ คิดเห็น	การสังเกต	1. อ่านข้อความแล้วค้นหาว่า ภาพใดมีสิ่งที่ยังบอกไว้ในข้อความ 2. ฝึกสังเกตภาพจากข้อความที่ กำหนดให้	ภาพจาก หนังสือนิทาน อีสป
3	อ่านคำ เปรียบเทียบคำ และแสดงความ คิดเห็นเกี่ยวกับ คำที่ เปรียบเทียบ มีมารยาท ในการอ่าน	การ เปรียบเทียบ	1. อ่านนิทานแล้วลำดับเรื่องราวใน นิทาน และ เปรียบเทียบ การกระทำของตัวละคร 2. นำคำในนิทานมาเปรียบเทียบ ระหว่างคำ 2 คำเช่น ดี : เลว ให้เหตุผลที่ได้จากการเปรียบเทียบ เช่นเป็นคำที่มีความหมายตรงข้าม กัน	นิทานเรื่อง ลูกหมูสามตัว
4	ตั้งเกณฑ์และ จำแนกคำที่จาก หนังสือนิทาน ตามเกณฑ์ บอกเหตุผลใน การจำแนกคำ	การ จำแนก ข้อมูล	1.อ่านนิทาน และเลือกคำที่เป็นตัว ละครในนิทานตอบคำถามจากเนื้อ เรื่อง ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร 2. เลือกคำในนิทานและตั้งเกณฑ์จัด กลุ่มและจัดคำเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ ที่ตั้งไว้	นิทานเรื่อง แพะกับหมาป่า

แผน ที่	จุดประสงค์	ลักษณะ การคิด	กิจกรรม	สื่อ
5	ลำดับเหตุการณ์ จากเรื่องที่อ่าน และเชื่อมโยง เหตุการณ์จาก การคาดเดา สถานการณ์เดิม	การ เชื่อมโยง	1. อ่านนิทานแล้วตอบคำถามว่า มี อะไร อยู่ที่ไหน และเป็นอย่างไร 2. เลือกประโยคในนิทานและ เรียงลำดับเหตุการณ์ก่อนหลัง 3. ผูกเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของ เหตุการณ์ที่กำหนด	นิทานเรื่องขุน โจรกับมัจจุราช
6	แปลความหมาย ของเนื้อเรื่อง นิทานแล้วแสดง บทบาทสมมติ และเขียนคติ สอนใจที่ได้จาก การแปลความ	การ แปล ความ	1. ครูให้ความรู้เรื่อง การแปล ความหมายของเนื้อหาในนิทาน 2. นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม อ่านนิทาน แล้วแสดงบทบาทสมมติ 3. ผูกแปลความจากนิทานเป็น คติสอนใจ	หนังสือนิทาน ในห้องสมุด
7	เขียนประโยค สำคัญของเรื่อง แล้วสรุปย่อเรื่อง และมีมารยาทใน การเรียน	การ สรุป ความ	1. ครูให้ความรู้เรื่องการสรุป ย่อความ 2. นักเรียนอ่านนิทานแล้วฝึกหา ประโยคที่เป็นใจความสำคัญของ เรื่อง 3. นำประโยคสำคัญของเรื่องมาเรียบ เรียงเป็นย่อความ	นิทานเรื่องขุน โจรกับมัจจุราช
8	บอกสาเหตุและ ผลที่เกิดจาก เหตุการณ์ ทำนายผลจาก สาเหตุที่กำหนด ได้และมีมารยาท ในการพูด	การให้ เหตุผล (เชิง ทำนาย)	1. อ่านนิทาน แล้วช่วยกันบอก เหตุผลและสาเหตุที่เกิดขึ้น จากการกระทำของตัวละคร ในนิทาน 2. ครูให้ความรู้เรื่องความมีเหตุผล จะทำให้มีสติมีความรอบคอบ ระมัดระวัง	นิทานเรื่อง ลา ไก่ และ สิงโต

แผน ที่	จุดประสงค์	ลักษณะ การคิด	กิจกรรม	สื่อ
9	บอก ความสัมพันธ์ ของคำหรือ ให้เหตุผล ในการจับคู่คำ มีมารยาท ในการเขียน	การให้ เหตุผล	1. อ่านนิทานอีสปเรื่อง กากับ เหี้ยวแล้วร่วมกันอภิปรายเนื้อหา ในนิทานว่า มีสิ่งใดเกิดขึ้นที่ไหน เป็นอย่างไร 2. เลือกคำในนิทาน เช่นอาหารคู่กับ คำว่า ข้าว ให้นักเรียนช่วยกัน วิเคราะห์สัมพันธ์และให้เหตุผลว่า ข้าวกับอาหารคู่กันได้อย่างไร	นิทานเรื่อง กากับเหี้ยว
10	บอกจับคู่คำจาก เหตุผลที่ กำหนดให้ได้ และมีมารยาทใน การฟัง	การให้ เหตุผล	1. อ่านนิทานอีสปเรื่องนกกระสา กับสุนัขจิ้งจอกแล้วเลือกคำนามใน นิทาน เช่น นกกระสา : เหี้ยว และให้เหตุผลว่าคำทั้งสองคำเป็นคำ ที่จัดกลุ่มประเภทเดียวกันเพราะ อะไร 2. แบ่งกลุ่มนักเรียน เล่นเกมแข่งขัน เขียนคำ	นิทาน เรื่อง นกกระสา กับสุนัขจิ้งจอก
11	เชื่อมโยง ความสัมพันธ์ ตามจินตนาการ ระหว่างเนื้อหา กับรูปภาพ	เชื่อมโยง ความ สัมพันธ์ ระหว่าง เนื้อเรื่อง กับภาพ	อ่านนิทานแล้วช่วยกันวิเคราะห์ว่า ถ้าจะวาดภาพจากนิทานที่อ่านจะทำ อย่างไรจะวาดภาพโดยคำนึงถึงส่วน ใดบ้างในนิทาน	นิทานเรื่อง ปลา กระตะ และเต่าถ่าน
12	เขียนเรื่องจาก ภาพ	การ เชื่อมโยง จากภาพ ไปสู่ เนื้อหา	ดูภาพแล้วฝึกเขียนเรื่องจากภาพตาม จินตนาการ โดยครูช่วยให้ความรู้ เรื่องการเขียนเรื่องจากภาพ	รูปภาพ

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนที่ 1 เรื่อง พร้อมการสังเกต

หน่วยที่ 5 สุขกับวรรณคดี
เวลา 1 ชั่วโมง

.....
ม.ฐ. 5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์
1. บอกสิ่งที่อยู่ในภาพได้
  2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพนิทานได้
  3. มีมารยาทในการพูด

สาระการเรียนรู้ การสังเกตสิ่งที่อยู่ในภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูและนักเรียนสนทนาเรื่องการสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัว ครูอธิบายถึงประโยชน์ของการเป็นคนช่างสังเกตว่า ทำให้ทราบและปรับตัวได้ทัน เช่น คนไปเล่นน้ำตกเห็นน้ำตกมีสีขุ่น ทำให้ทราบว่ามီးอะไรผิดปรกติก็ขึ้นจากน้ำ ทำให้รอดพ้นอันตราย แต่คนที่ไม่สังเกตถูกน้ำพัดพาไปและเสียชีวิต

ขั้นสอน

2. นักเรียนดูภาพนิทาน และฝึกสังเกตว่า ในภาพมีอะไร และน่าจะเป็นที่ไหน ภาพน่าจะเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร
3. นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม แต่ละกลุ่มแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่มแล้วส่งตัวแทน ออกมารับภาพนิทานที่ครู กลุ่มละ 1 ภาพ
4. นักเรียนนำภาพนิทานที่ได้ไปพิจารณา และช่วยกันแสดงความคิดเห็นให้มากที่สุด ใครคิดอะไรได้เกี่ยวกับภาพให้เขียนบันทึกลงในงานชิ้นที่ 1
5. ส่งตัวแทนออกมารายงานความคิดเห็นของคนในกลุ่มที่ได้จากการสังเกต ภาพนิทาน

ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการสังเกตภาพนั้นควรเริ่มสังเกตสิ่งที่อยู่ในภาพ และคิดตั้งคำถาม ทำไมจึงต้องมีภาพนี้ และต่อจากนี้จะเป็นอย่างไร

- สื่อการเรียนรู้**
1. ภาพนิทานจำนวน 4 ภาพ
  2. ใบงานที่ 1

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การบอกสิ่งที่มีอยู่ในภาพ	ตรวจผลงาน	แบบประเมินผลงาน	ตอบคำถามได้ถูกต้องข้อละ 1 คะแนน ระดับดี ตอบถูก 8-10 ข้อ ระดับพอใช้ ตอบถูก 5-7 ข้อ ต้องปรับปรุง ตอบถูก 0-4 ข้อ
2. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ	ตรวจผลงาน	แบบประเมินผลงาน	เกณฑ์การให้คะแนน ตอบคำถาม ระดับดี แสดงความคิดเห็นทุกข้อ พอใช้ แสดงความคิดเห็นไม่ทุกข้อ ปรับปรุง ไม่แสดงความคิดเห็น
3. มารยาทในการพูด	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน แบบสังเกต ระดับดี ใช้วาจาสุภาพ เสียงนุ่มนวล พอใช้ ใช้วาจาสุภาพ ปรับปรุง ใช้วาจาไม่สุภาพ

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 1

จุดประสงค์ นักเรียนดูภาพนิทานและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพ
 คำชี้แจง 1. ให้นักเรียนดูภาพนิทานที่กำหนดให้แล้วเขียนบอกว่าในภาพมีอะไร
 พร้อมกับแสดงความคิดเห็น

กลุ่มที่ .....ชื่อ.....	
นักเรียนและเพื่อนสังเกตเห็นอะไรในภาพ	แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตเห็น
1.....	1.....
2.....	2.....
3.....	3.....
4.....	4.....
5.....	5.....
6.....	6.....

ภาพนิทาน

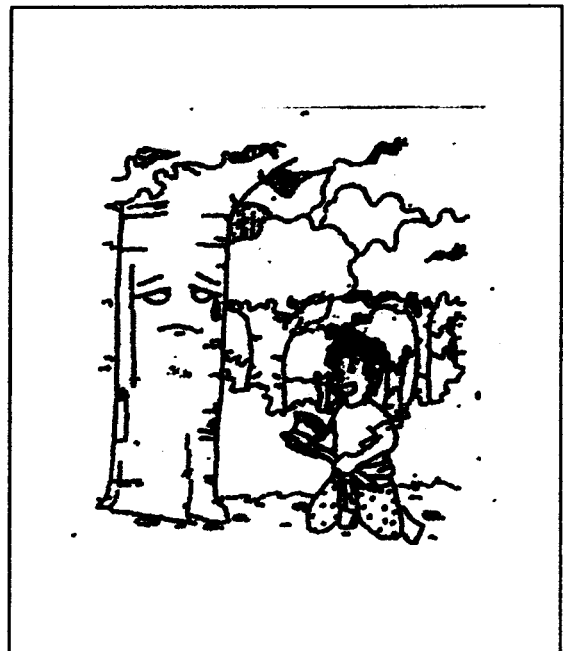
ภาพที่ 1

ภาพที่ 2

ภาพที่ 3

ภาพที่ 4

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนที่ 2 เรื่อง สังเกตภาพกับข้อความ

หน่วยที่ 5 สุขกับวรรณคดี
เวลา 1 ชั่วโมง

.....
ม.ฐ. 5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า-
และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์ 1. อ่านข้อความที่กำหนดให้ได้
2. จับคู่ข้อความกับภาพได้
3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพได้

สาระการเรียนรู้ จับคู่ข้อความกับภาพจากการสังเกต

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนฟังครูพูดถึงการสังเกต นอกจากการดูภาพแล้วการฟังข้อความและนำไปค้นหาสิ่งที่มีอยู่ในข้อความนั้นได้ เป็นการฝึกการสังเกตอีกด้านหนึ่ง

ขั้นสอน

2. นักเรียนอ่านแถบประโยค (นกเกาะอยู่บนต้นไม้ใกล้แม่น้ำ) แล้วช่วยกันอธิบายว่า ประโยคที่เขียนนี้บอกให้นักเรียนทราบว่า มีนกเกาะอยู่ที่ไหน คำตอบคือต้นไม้ ต้นไม้ที่อยู่ใกล้กับแม่น้ำ และนักเรียนอาจจะคิดต่อได้ว่า ที่บริเวณนี้ต้องเป็นแหล่งอาหารของนกที่สมบูรณ์เพราะมีน้ำ
3. นักเรียนแบ่งเป็น 4 กลุ่ม ตั้งหัวหน้ากลุ่มและส่งตัวแทนมารับแถบประโยค 1 ประโยค และภาพ 1 ภาพ
4. นักเรียนช่วยค้นหาว่าแถบประโยคในกลุ่มของตนคู่กับภาพในกลุ่มของตนหรือไม่ ถ้าไม่ใช่จะอยู่ที่กลุ่มใด ให้นำไปแลกมาจนได้ภาพ และแถบประโยคที่ทุกคนในกลุ่มเห็นว่าถูกต้อง
5. นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาพและแถบประโยค
6. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 2 (จับคู่แถบประโยคกับภาพ)

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงเรื่องการฟังหรืออ่านข้อความและนำไปค้นหาสิ่งที่ต้องการเป็นการฝึกการสังเกตได้ดี

- สื่อการเรียน
1. ภาพนิทาน
  2. แถบประโยค
  3. ใบงานที่ 2

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การอ่านข้อความ	สังเกต	แบบบันทึก การอ่าน	อ่านได้ถูกต้องข้อละ 1 คะแนน ระดับดี อ่านถูกต้อง 8-10 ข้อ ระดับพอใช้ อ่านถูกต้อง 5-7 ข้อ ต้องปรับปรุง อ่านถูกต้อง 0-4 ข้อ
2. การจับคู่ข้อความ กับภาพ	ตรวจ ผลงาน	แบบ ประเมินผล งาน	เกณฑ์การให้คะแนน จับคู่ ระดับดี จับคู่ได้ถูกต้อง ร้อยละ 80 ขึ้นไป พอใช้ จับคู่ได้ถูกต้องร้อยละ 60-79 ปรับปรุง ร้อยละ 0-59
3. มารยาทในการอ่าน	สังเกต	แบบ สัมภาษณ์	เกณฑ์การให้คะแนน แบบสังเกต ระดับดี อ่านด้วยน้ำเสียงนุ่มนวล ชัดเจน พอใช้ อ่านได้ชัดเจน ปรับปรุง พูดเสียงดังหรือเบาเกินไป

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

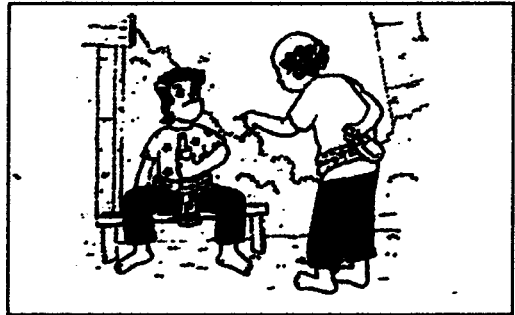
.....

.....

.....

ตัวอย่างภาพนิทาน

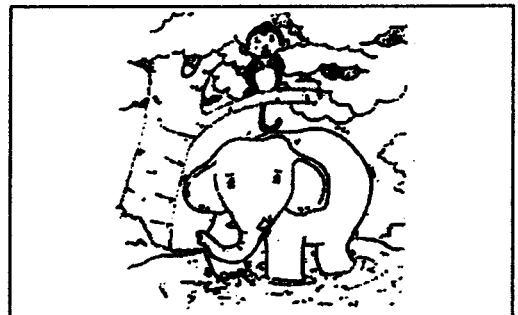
ชายแก่กับลูก
ชายแก่กำลังดูแลลูกชาย
เพราะลูกชายชอบกินเหล้า

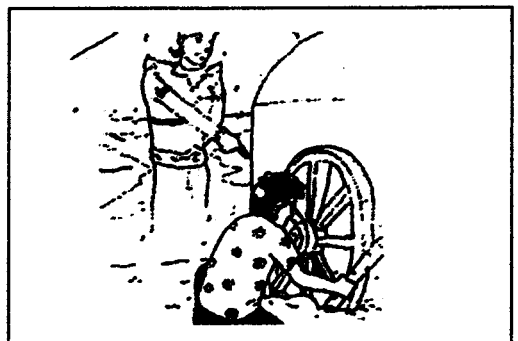
นายจ้างกับลูกน้อง
นายจ้างดูแลลูกน้อง
เพราะลูกน้องขี้เกียจคิดหว่าน

ลิงกับช้างเป็นเพื่อนกัน
ลิงอยู่กับช้าง
ลิงเล่นน้ำกับช้าง

ลิงกับช้างเป็นเพื่อนกัน
วันหนึ่งช้างถูกมดแดงกัด
ลิงช่วยช้าง

ใบงานที่ 2

- จุดประสงค์ 1. นักเรียนดูภาพและจับคู่ภาพกับข้อความ
2. นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากสิ่งที่สังเกต

ตอนที่ 1 คำชี้แจง ให้นักเรียนจับคู่ภาพกับข้อความที่เห็นว่าตรงกับภาพและแสดงความคิดเห็น

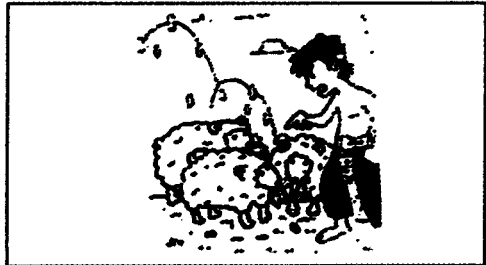
1. ชายคนหนึ่งชอบใส่เสื้อลาย
เขาเป็นคนหัวล้าน

.....

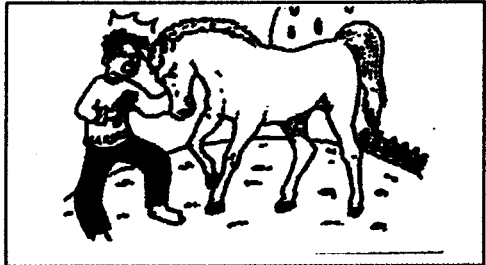
2. ชายคนหนึ่งชอบใส่เสื้อแขนยาว
ใส่กางเกงขายาว

.....

3. ชายคนหนึ่งชอบใส่เสื้อลาย
ชอบโพกหัวด้วยผ้าขาวม้า

.....

4. ชายคนหนึ่งใส่เสื้อแขนสั้น
ผ้าขาวม้าคาดพุง

.....

5. ชายคนหนึ่งไม่ชอบใส่เสื้อ
ผ้าขาวม้าคาดพุง

.....

ตอนที่ 2 ให้นักเรียนดูภาพแล้วเขียนประโยคบรรยายภาพละ 3 ประโยค

6.

.....
.....
.....
.....
.....

7.

.....
.....
.....
.....
.....

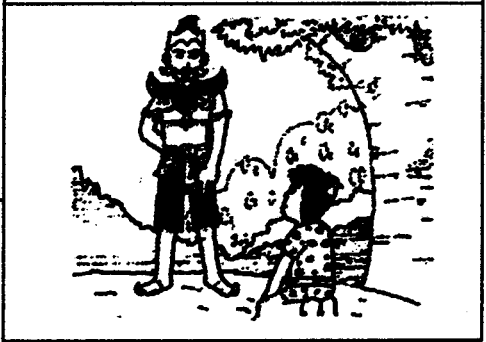
8.

.....
.....
.....
.....
.....

9.

.....
.....
.....
.....
.....

10.

.....
.....
.....
.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนที่ 3 เรื่อง การเปรียบเทียบ

หน่วยที่ 5 สุขกับวรรณคดี
เวลา 1 ชั่วโมง

น.๕ เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์**
1. อ่านคำที่กำหนดให้ได้
  2. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับคำที่เปรียบเทียบได้
  3. มีมารยาทในการอ่าน

สาระการเรียนรู้ การเปรียบเทียบคำ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนและครูสนทนาถึงเรื่องการเปรียบเทียบว่า สิ่งที่จะเปรียบเทียบกัน
ต้องมีตั้งแต่ 2 สิ่งขึ้นไป เช่น เสื้อของฉันมีสีแดงแต่ของเธอสีเหลือง หรือการ
มีความเห็นคล้ายกันก็เปรียบเทียบได้ เช่น ฉันใส่เสื้อสีชมพูเธอก็ใส่เสื้อสี
ชมพูเหมือนกับฉัน

ขั้นสอน

2. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ลูกหมูสามตัว
3. นักเรียนช่วยกันลำดับเรื่องราว ในนิทานมีลูกหมูกี่ตัว ลูกหมูเหล่านั้น
ทำอะไร อยู่ที่ไหน เป็นอย่างไร
4. นักเรียนช่วยกันเปรียบเทียบการกระทำของลูกหมูแต่ละตัวว่า เป็นอย่างไร
พร้อมให้เหตุผลประกอบ
5. นักเรียนเล่นเกมโดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม ครูนำคำในนิทาน เช่น ใจร้อน
ขี้เกียจ น่ารัก เขียนบนกระดาน นักเรียนกลุ่มที่ 1 คิดคำให้มีความหมาย
เหมือนกันเช่น น่ารัก - น่ารัก นักเรียนกลุ่มที่ 2 ค้นหาคำที่ตรงข้ามกับ
คำที่กำหนดให้ น่ารัก - น่ารัก กลุ่มใดได้คำมาเปรียบเทียบได้มาก
เป็นฝ่ายชนะ
6. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 4 (ให้เหตุผลการเปรียบเทียบคำ)

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนช่วยสรุปว่า การเปรียบเทียบระหว่างคำ 2 คำต้องมีเหตุผลในการนำมาเปรียบเทียบ เช่น มีความหมายคล้ายกัน เป็นต้น

- สื่อการเรียนรู้ 1. นิทานเรื่อง ลูกหมูสามตัว
2. ใบงานที่ 3

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การอ่านคำ	สังเกต	แบบบันทึกการอ่าน	ตอบอ่านได้ถูกต้องคำละ 1 คะแนน ระดับดี อ่านได้ 36 – 40 คะแนน ระดับพอใช้ ตอบถูก 20 -35 คะแนน ต้องปรับปรุง ตอบถูก 0 – 19 คะแนน
2. การให้เหตุผลที่ได้จากการเปรียบเทียบคำ	ตรวจงาน	แบบประเมินผลงาน	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี นำคำมาเปรียบเทียบได้ถูกต้อง พอใช้ นำคำมาเปรียบเทียบได้แต่ไม่ตรงกับเกณฑ์ ปรับปรุง ไม่มีคำมาเปรียบเทียบ
3. มารยาทในการอ่าน	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี อ่านน้ำเสียงสุภาพ เสียงชัดเจน พอใช้ เสียงชัดเจน ปรับปรุง ไม่สุภาพ เสียงไม่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นิทานเรื่องลูกหมูสามตัว

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว แม่หมูมีลูกสามตัว ตัวที่หนึ่งมีนิสัยใจร้อน โมโหง่าย ไม่รอบคอบ ตัวที่สองใจเย็นเชื่องช้าแต่ชอบโวยวาย ตัวที่สามใจ คิสุขุมอดทน เมื่อลูกหมูโตขึ้นและแม่หมูจะมีน้องใหม่ แม่หมูจึงให้ลูกหมูทั้ง สามไปสร้างบ้านอยู่เป็นของตนเอง

ลูกหมูตัวที่หนึ่งสร้างบ้านด้วยฟางหญ้า ลูกหมูตัวที่สองสร้างบ้านด้วย ไม้ ลูกหมูตัวที่สามสร้างบ้านด้วยหิน อยู่มาวันหนึ่งมีหมาป่าหิวโห้เข้ามาใน หมู่บ้านของลูกหมูทั้งสาม หมาป่าเลือกที่จะจับหมูทั้งสามกินโดยเริ่มที่ลูกหมู ตัวที่หนึ่ง เพราะบ้านของมันทำจากฟางหญ้าทำให้พังเข้าไปได้อย่างสบาย ลูกหมูตัวที่หนึ่งหนีไปหาลูกหมูตัวที่สอง หมาป่าก็ตามมาอีกและพังบ้านของ ลูกหมูตัวที่สองได้เหมือนกัน ทำให้ลูกหมูตัวที่หนึ่งและสองวิ่งไปหาลูกหมู ตัวที่สาม

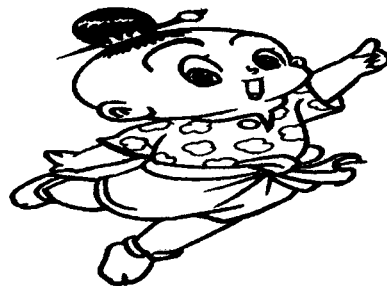
เมื่อลูกหมูทั้งสามตัวมาอยู่รวมกันในบ้านที่แข็งแรงทำให้หมาป่าพัง บ้านของลูกหมูไม่ได้มันจึงหาทางที่จะเข้าไปกินลูกหมูทั้งสามตัวให้ได้ มัน ปีนเข้าไปในปล่องไฟ เมื่อลูกหมูเห็นก็เตรียมค้ำน้ำรอไว้เมื่อหมาป่าลงไป ใน ปล่องไฟมันก็ตกลงไปในหม้อน้ำที่กำลังเดือดตายทันที

ใบงานที่ 3

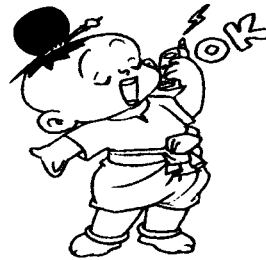
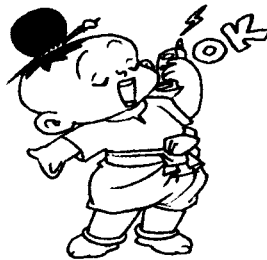
จุดประสงค์ เปรียบเทียบคำที่กำหนดให้และแสดงเหตุผลในการเปรียบเทียบ

คำชี้แจง ให้นักเรียนเขียนบอกเหตุผลที่ได้จากการเปรียบเทียบคำที่กำหนดให้

คำที่กำหนดให้	เหตุผลที่ได้จากการเปรียบเทียบ
1. ใจร้อน : ใจเย็น	....
2. เร็ว ๆ : บ่อย ๆ	....
3. โวยวาย : เงียบ	....
4. น่ารัก : น่าเกลียด	....
5. ใหม่ : สด	....
6. เสียใจ : ร้องไห้	....
7. เกลียดชัง : รัก	....
8. เตี้ย : ต่ำ	....
9. ใหญ่ : มโหฬาร	....
10. แคบ : ผอม	....

คำที่กำหนดให้	เหตุผลที่ได้จากการเปรียบเทียบ
11. เล็ก : น้อย	....
12. รื้อ : ก้น	....
13. รีบ : เร็ว	....
14. สวย : งาม	....
15. เก่า : แก่	....
16. เสีย : ใต้	....
17. นั่ง : นอน	....
18. อวบ : อ้วน	....
19. สร้าง : รื้อ	....
20. พัง : ซ่อม	....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนที่ 4 เรื่อง จำแนกคำตามเกณฑ์

หน่วยที่ 5 สุกกับวรรณคดี
เวลา 1 ชั่วโมง

ม.ฐ. 5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์
1. จำแนกคำในนิทานตามเกณฑ์ที่กำหนดได้
  2. ตั้งเกณฑ์เพื่อจัดกลุ่มของคำในนิทานได้
  3. อธิบายเหตุผลในการจัดกลุ่มได้

สาระการเรียนรู้ การจำแนกคำเป็นกลุ่มตามเกณฑ์ที่กำหนด

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนและครูสนทนาถึงความเป็นมาของนิทานอีสป

ขั้นสอน

2. นักเรียนอ่านนิทานอีสปเรื่อง แพะกับหมาป่า
3. นักเรียนช่วยกันเลือกคำที่อยู่ในนิทาน มีคำใดบ้างที่เป็นตัวละครในนิทาน
4. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องว่า ในนิทาน มีอะไร อยู่ที่ไหน เป็นอย่างไร
5. นักเรียนช่วยกันคิดหาเหตุผลว่า ทำไมลูกแพะจึงไม่เปิดประตู
6. นักเรียนช่วยกันคิดว่า ถ้าลูกแพะเปิดประตูออกมาจะเป็นอย่างไร
7. นักเรียนช่วยกันบอกชื่อสัตว์ที่นักเรียนเคยพบหรือฟังในนิทาน ครูบันทึกไว้บนกระดานดำ และช่วยกันจัดกลุ่มชื่อสัตว์ว่า สัตว์ตัวใดควรจะอยู่กลุ่มใด พร้อมกับบอกเกณฑ์ในการจัดกลุ่ม
8. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 4 (ให้นักเรียนจัดกลุ่มคำที่กำหนดให้และบอกเกณฑ์ในการจัด)

ขั้นสรุป

9. ครูและนักเรียนช่วยสรุปว่า การจำแนกและจัดกลุ่มควรทำอย่างไร จะอธิบายเหตุผลหรือเกณฑ์ที่ต้องการจัดได้อย่างไร

- สื่อการเรียน**
1. นิทานเรื่อง แพะกับหมาป่า
  2. ใบงานที่ 4

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. ทักษะการจำแนก คำในนิทาน	ตรวจ ผลงาน	แบบ ประเมิน ผลงาน	ตอบคำถามได้ถูกต้องข้อละ 1 คะแนน ระดับดี ตอบถูก 8-10 ข้อ ระดับพอใช้ ตอบถูก 5-7 ข้อ ต้องปรับปรุง ตอบถูก 0-4 ข้อ
2. การตั้งเกณฑ์เพื่อจัดกลุ่ม ของคำในนิทาน	ตรวจ ผลงาน	แบบ ประเมิน ผลงาน	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี ตั้งเกณฑ์ได้เหมาะสม พอใช้ ตั้งเกณฑ์แต่ไม่เหมาะสม ปรับปรุง ไม่ตั้งเกณฑ์
3. การอธิบายเหตุผล ในการจัดกลุ่ม	ตรวจ ผลงาน	แบบ ประเมิน ผลงาน	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี อธิบายเหตุผลได้เหมาะสม พอใช้ อธิบายเหตุผล ปรับปรุง ไม่อธิบาย

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

นิทานเรื่อง แพะและหมาป่า

แม่แพะตัวหนึ่งออกไปหาอาหาร แต่ก่อนจะไปได้ตัดเคียนลูก ๆ ว่า
 “ข้างนอกมีหมาป่าชุกชุม พวกเจ้าอย่าออกไปข้างนอกเป็นอันขาด หากไม่
 ถูกหมาป่าจับกิน เวลาแม่กลับมา แม่จะส่งสัญญาณว่า ฉันเกลียดหมาป่า ได้
 ยินอย่างนี้จึงเปิดประตูรับแม่”

ระหว่างที่แม่แพะกำลังสั่งสอนลูก ๆ ของตนอยู่นั้น หมาป่าเดินผ่านมา
 ได้ยินเข้าพอดีจึงแอบฟังอยู่ พอแม่แพะไปแล้ว มันจึงเข้ามาสวมรอยทันที
 หมาป่าเคาะประตูเรียกลูกแพะว่า

“ฉันเกลียดหมาป่า” แล้วหมอบแอบอยู่ไม่ให้ลูกแพะเห็น
 พวกลูกแพะก็สงสัยว่าทำไมแม่กลับมาเร็วล่ะ เพิ่งออกไปตะกี้นี่เองจึงถาม
 กลับไปว่า

“เสียงนั้นเป็นเสียงใคร เป็นเสียงแม่ของหนูหรือเปล่า ถ้าใช่จะเปิด
 ประตูรับ ถ้าไม่ใช่จะไม่เปิด เอาอย่างนี้ยกขาชูให้เห็นก็แล้วกัน ถ้าเป็นแม่ก็จะ
 รู้เพราะขาของแม่มีขนสีขาว”

หมาป่าเจอไม้นี้เข้า ก็หมดหนทาง แต่ก็ยังแอบซุ่มอยู่เพื่อลูกแพะบาง
 ตัวจะเปิดประตูออกมาดู แต่รอแล้วรอเล่าก็ไม่เห็นออกมา มันจึงกลับไป

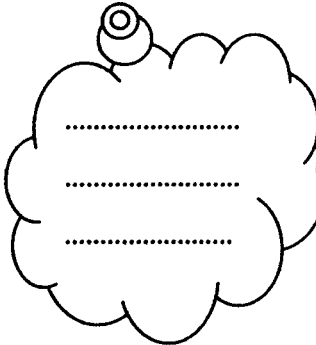
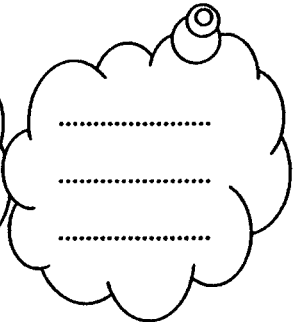
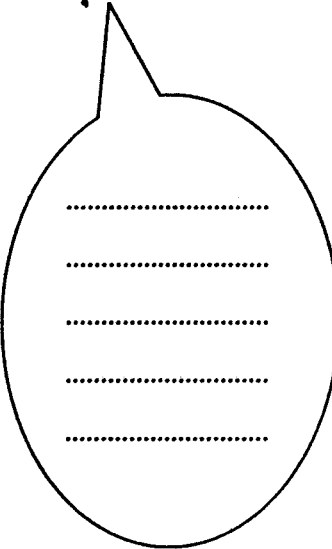
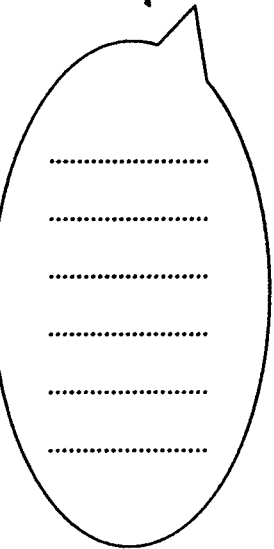
นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความไม่ประมาททำให้รอดพ้นอันตราย

ใบงานที่ 4

จุดประสงค์ 1. จำแนกคำในนิทานตามเกณฑ์ที่กำหนดได้

2. ตั้งเกณฑ์เพื่อจัดกลุ่มของคำในนิทานได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนจำแนกคำที่กำหนดให้ออกเป็นกลุ่ม โดยกำหนดเกณฑ์ในการจำแนกตามความคิดของตนเอง

คำที่กำหนดให้	แบ่งคำออกเป็น 2 กลุ่มตามเกณฑ์ที่นักเรียนกำหนด
1. หม่าป่า แพะ แม่ ลูก ออก ว่า นอก ทำไม ชุก ดัก ไม่ใช่ ยก	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>กลุ่มที่ 1</p> <p>..... ....</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>กลุ่มที่ 2</p> <p>..... ....</p> </div> </div> <p>เกณฑ์..... เกณฑ์.....</p>
2. สงสัย ประดู เกลียด หน้าต่าง รับรู้ ฟางข้าว เจ็บ หญ้า คิดถึง รัก โกรธ หลังกา	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> <div style="text-align: center;"> <p>กลุ่มที่ 1</p> <p>..... ....</p> </div> <div style="text-align: center;"> <p>กลุ่มที่ 2</p> <p>..... ....</p> </div> </div> <p>เกณฑ์..... เกณฑ์.....</p>

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนที่ 5 เรื่อง เตรียมการเชื่อมโยง

หน่วยที่ 5 สุกกับวรรณคดี
เวลา 1 ชั่วโมง

ม.ฐ. 5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้ใน
ชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์**
1. ลำดับเหตุการณ์จากนิทานที่อ่านได้
  2. เชื่อมโยงเหตุการณ์โดยการคาดเดาจากเหตุการณ์จากข้อความเดิม
  3. มีมารยาทในการพูด

สาระการเรียนรู้ การลำดับเหตุการณ์

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนตอบคำถามครูเช่น “ถ้ามีรถวิ่งก็ต้องมีอะไรวิ่งได้...” “ถ้ามีน้ำ
ต้องมีอะไรที่อยู่ในน้ำ เป็นต้น และสนทนาถึงการเชื่อมโยงเหตุการณ์โดย
การคาดเดาจากเหตุการณ์เดิม

ขั้นสอน

2. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ชุนใจกับมัจจุราช
3. นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของนิทานว่า มีอะไร อยู่ที่ไหน
อย่างไร
4. นักเรียนช่วยเรียงประโยคตามลำดับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยครูคอยแนะนำ
และให้นักเรียนทุกคนได้แสดงความสามารถ
5. ครูอธิบายถึงการลำดับเหตุการณ์ ต้องฝึกลำดับง่าย ๆ ก่อน เช่นฝึกฝนจาก
การคิดเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของประโยค เช่น ถ้ามีใจรถต้องมีตำรวจ ถ้า
ไม่มีเมฆฝนก็ไม่ตก ถ้าอากาศร้อนก็เป็นฤดูร้อน เป็นต้น
6. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างที่เป็นประโยคสัมพันธ์หรือเชื่อมโยง กับประโยค
ที่กำหนดให้
7. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 5 (ให้นักเรียนเติมประโยคให้สมบูรณ์โดยให้
เชื่อมโยงกับประโยคที่กำหนดให้)

ขั้นสรุป

8. ครูและนักเรียนช่วยสรุปการเชื่อมโยงเหตุการณ์หรือประโยคให้สัมพันธ์กับประโยคหลัก โดยคำนึงถึงประโยคหลักและสอดคล้องกันอย่างเป็นไปได้อ และนำเชือกถัก

- สื่อการเรียนรู้ 1. นิทานอีสปเรื่อง ขุนโจรกับมัจจุราช
4. ใบงานที่ 5

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การลำดับเหตุการณ์จากนิทานที่อ่าน	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ตอบคำถาม ระดับดี ตอบคำถามทุกคำถาม พอใช้ ตอบไม่ทุกคำถาม ปรับปรุง ไม่ตอบคำถามเลย
2. การเชื่อมโยงเหตุการณ์โดยการคาดเดาโยงจากเหตุการณ์เดิม	ตรวจผลงาน	แบบประเมินผลงาน	ตอบคำถามได้ถูกต้องข้อละ 1 คะแนน ระดับดี ตอบถูก 8-10 ข้อ ระดับพอใช้ ตอบถูก 5-7 ข้อ ต้องปรับปรุง ตอบถูก 0-4 ข้อ
3. มารยาทในการพูด	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี พูดคำสุภาพไม่ตะโกน พอใช้ พูดคำสุภาพ ปรับปรุง ไม่สุภาพ ไม่ตอบคำถาม

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นิทานเรื่อง ขุนโจรกับมัจจุราช

ขุนโจรคนหนึ่งนำลูกน้องเข้าปล้นบ้านชาวบ้าน ใครขัดขืนก็ฆ่าตายหมด จนเป็นที่ครั่นคร้ามของประชาชนโดยทั่วไป

วันหนึ่งเขาพาลูกน้องบุกปล้นบ้านเศรษฐี กวาดทรัพย์สินไปหมดและฆ่าเศรษฐี บุตร ภริยา และคนในบ้านตายหมด ตำรวจตามจับไม่ได้ ทำให้ขุนโจรได้ใจกำแหงหนักขึ้น

เมื่อครั้นถึงมัจจุราช ต้องลงมาคำเนินการเอง โดยการมาปรากฏตัวให้ขุนโจรเห็น แล้วบอกว่า “ไอ้ขุนโจรโหด วันนี้ข้าจะมาเอาชีวิตเจ้า” ขุนโจรตกใจล้มลงกราบแล้ววิงวอนว่า “ข้าแต่ท่านมัจจุราช ข้าพเจ้ายังตายไม่ได้ เพราะยังมีลูกเมียที่ยังต้องเลี้ยงดูอีกหลายคน” มัจจุราชตอบว่า “เจ้ารักแต่ตัวเอง และลูกเมียของตัว ส่วนคนอื่นและลูกเมียเขา เจ้าฆ่าตายหมด เจ้ามันเป็นคนเห็นแก่ตัวจึงสมควรตาย”

ใบงานที่ 5

จุดประสงค์ เชื่อมโยงเหตุการณ์โดยการคาดเดาโยงจากเหตุการณ์เดิมได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้เติมในช่องว่างให้ ให้ได้ความหมายเชื่อมโยงสัมพันธ์กับเหตุการณ์ที่กำหนดให้

ต้นไม้ หวาน ว่ายนํ้า เรือดำน้ำ ชะนี
หมวก มะเร็ง รถไถนา บาง พระจันทร์

1. มีขยะจะเหม็น มีน้ำตาลจะ.....	6. กบต้องกระโดด ปลาต้อง.....
2. บนฟ้ามีเครื่องบิน ในทะเลมี.....	7. ข้างบนเป็นลิงเป็นค่าง ข้างล่างเป็นบ้างเป็น.....
3. รองเท้าต้อง ใส่เท้า ศิระต้อง ใส่.....	8. มีเงินเป็นเศรษฐี มีบุญเป็น.....
4. มีเกวียนเป็น รถบรรทุก มีควายเป็น.....	9. มีกลางวันต้องมีกลางคืน มีพระอาทิตย์ต้องมี .....
5. มีเร็วต้องมีช้า มีหนาต้องมี.....	10. มีผู้ชายต้องมีผู้หญิง มีลิงต้องมี.....

ให้นักเรียนเลือกคำที่กำหนดให้ เติมลงในช่องว่างให้มีความสัมพันธ์กับข้อความที่กำหนด

		เล้า ข้าว เสื่อ รถยนต์ เครื่องยนต์ คนไข้ ที่นอน ผ้าห่ม ไฟฟ้า	
หัวเราะ			
11. ในน้ำมีปลา ในนามี.....	12. ในเรือมีไม้พาย ในรถมี.....		
13. บนฟ้ามีดาว บนถนนมี.....	14. มีโต๊ะต้องมีเก้าอี้ มีเตียงต้องมี.....		
15. มีเสื่อต้องการกางเกง มีกระโปรงต้องการ.....	16. ร้องไห้ต้องมีน้ำตา สนุกเฮฮาต้องมี.....		
17. มีครูต้องการนักเรียน มีหมอต้องการ.....	18. นักร้องต้องการดนตรี คู่วิวต้องการ.....		
19. หน้าร้อนต้องการพัดลม หน้าหนาวต้องการ.....	20. เลี้ยงนกต้องสร้างกรง เลี้ยงหมูต้องสร้าง.....		

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนที่ 6 เรื่อง แปลความนิทานเป็นคติสอนใจ

หน่วยที่ 5 สุขกับวรรณคดี
เวลา 1 ชั่วโมง

.....
ม.ฐ.5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์
1. แสดงบทบาทสมมุติจากนิทานที่อ่านได้
  2. แปลความหมายของเนื้อเรื่องในนิทานเป็นคติสอนใจได้
  3. มีความสนุกสนานในการเรียน

สาระการเรียนรู้ การแปลความหมายของเนื้อเรื่องเป็นคติสอนใจ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนและครูสนทนาถึงนิทานเรื่องขุนโจรกับมัจจุราช ที่อ่านในชั่วโมง
ผ่านมา นิทานเรื่องนี้ให้ข้อคิดอะไรกับนักเรียน

ขั้นสอน

2. ครูให้ความรู้เรื่องการแปลความหมายของเนื้อหาในนิทานจากเรื่องขุนโจร
กับมัจจุราช ได้คิดที่สอนใจอย่างไร เช่น ชีวิตใครใครก็รัก หรือให้ทุกข์
แก่ท่านทุกข์นั้นถึงตัว เป็นต้น
3. นักเรียนแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5 คนโดยให้คละกันระหว่าง เก่ง กลาง
อ่อน
4. ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกนิทาน เรื่องที่ชอบในห้องสมุดกลุ่มละ 1 เรื่อง
แล้วอ่านและช่วยกันแสดงบทบาทสมมติ พร้อมกับให้คติสอนใจใน
ตอนท้าย ตามความคิดของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
5. ครูสรุปว่า บทบาทสมมุติช่วยในการแปลความหมายของเนื้อเรื่องในนิทาน
6. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 6 (ให้นักเรียนเขียนสรุปบทบาทของตนใน
นิทานที่แสดงในกลุ่มพร้อมคัดข้อความที่เป็นคติสอนใจ จากเนื้อเรื่องนิทาน
อีสาน ในกลุ่มของตน)

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนช่วยสรุปว่า การอ่านนิทานให้คติสอนอะไร

สื่อการเรียนรู้

1. ห้องสมุด
2. ใบงานที่ 6

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การแสดงบทบาทสมมุติจากนิทานที่อ่าน	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี ร่วมแสดง แสดงได้ตรงเนื้อหา พอใช้ ร่วมแสดง ปรับปรุง ไม่แสดง
2. การแปลความหมายของเนื้อเรื่องในนิทานเป็นคติสอนใจ	ตรวจผลงาน	แบบประเมินผลงาน	เขียนได้ถูกต้องข้อละ 3 คะแนน ระดับดี ได้คะแนน 8 - 10 ระดับพอใช้ ได้คะแนน 5 - 7 ต้องปรับปรุง ได้คะแนน 0 - 4
3. ความสนุกสนานในการเรียน	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี ร่วมกิจกรรม ร่าเริงแจ่มใส พอใช้ ร่วมกิจกรรม ปรับปรุง ไม่ร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 6

จุดประสงค์   แปลความหมายของเนื้อเรื่องในนิทานเป็นคติสอนใจได้

คำชี้แจง   ให้นักเรียนเลือกนิทานอีสปในห้องสมุด ที่สนใจ 1 เรื่อง เขียนบทของตัวละคร
ที่ชอบ และ คติสอนใจลงในใบงาน

นิทานเรื่อง.....

..บทบาทของตัวละครที่นักเรียนชอบ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

คติสอนใจ

1.....
.....
2.....
.....
3.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนที่ 7 เรื่อง คำโครงสร้างความ

หน่วยที่ 5 สุขกับวรรณคดี
เวลา 1 ชั่วโมง

ม.ฐ. 5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์
1. ตั้งชื่อเรื่องที่อ่านได้
  2. เขียนประโยคสำคัญของเรื่องและสรุปย่อเรื่องได้
  3. มีมารยาทในการเขียน

สาระการเรียนรู้ การสรุปความ

กิจกรรมการเรียนรู้

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนและครูสนทนาถึงนิทานเรื่องขุนโจรกับมัจจุราช ที่อ่านในชั่วโมง
ที่ผ่านมาว่า มีใจความสำคัญคืออะไร ช่วยกันตอบ

ขั้นสอน

2. ครูให้ความรู้เรื่องการสรุปย่อเรื่องให้ได้ใจความจะต้องตั้งคำถามในใจขณะ
อ่านเรื่องและตอบคำถามให้ได้ว่า มีอะไร อยู่ที่ไหน เป็นอย่างไร และนำ
คำตอบนั้นมาเรียบเรียงให้เป็นเรื่องที่สั้น ๆ แต่ได้ใจความ
3. นักเรียนอ่านนิทานอีสปเรื่องขุนโจรกับมัจจุราชแล้วฝึกหาประโยคสำคัญ
ของเรื่องและนำมาเป็นช้อย่อย ๆ เพื่อสรุปใจความของเรื่อง เช่นเหตุการณ์
นี้ใครเป็นตัวละครบ้าง และตัวละครทำอะไร ที่ไหน อย่างไร และเกิด
เหตุการณ์หรือผลของการกระทำนั้นอย่างไร
4. ครูอธิบายถึงวิธีสรุปความของเรื่องจากประโยคสำคัญของเรื่อง
5. นักเรียนช่วยกันสรุปใจความของเรื่องขุนโจรกับมัจจุราช
6. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 7 (ให้นักเรียนสรุปใจความของนิทานอีสป
ที่กำหนดให้)

ขั้นสรุป

7. ครูและนักเรียนช่วยสรุปเกี่ยวกับใจความของเรื่องว่า ต้องหาประโยคสำคัญ จะช่วยให้ได้ใจความสั้น ๆ ก่อน และนำมาเรียบเรียงตามลำดับเหตุการณ์ แล้วตัดแต่งใจความให้กระชับสมบูรณ์

- สื่อการเรียน 1. นิทานอีสปเรื่อง ขุนโจรกับมัจจุราช
2. ใบงานที่ 7

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การตั้งชื่อเรื่อง	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน การตั้งชื่อเรื่อง ระดับดี ตั้งชื่อเรื่องได้ตรงกับเนื้อเรื่อง พอใช้ ตั้งชื่อได้ ปรับปรุง ไม่ตั้งชื่อเรื่อง
2. การบอกเหตุการณ์สำคัญของเรื่อง	ตรวจผลงาน	แบบประเมินผลงาน	ตอบคำถามได้ถูกต้องข้อละ 2 คะแนน ระดับดี ได้คะแนน 8 - 10 ระดับพอใช้ ได้คะแนน 5 - 7 ต้องปรับปรุง ได้คะแนน 0 - 4
3. มารยาทในการเขียน	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี เขียนคำสุภาพ ตั้งใจเขียน พอใช้ เขียนคำสุภาพ ปรับปรุง ไม่ตั้งใจเขียน เขียนคำไม่สุภาพ

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 7

จุดประสงค์ 1. คัดชื่อเรื่องที่สามารถอ่านได้

2. เขียนประโยคสำคัญของเรื่องและสรุปย่อเรื่องได้

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านนิทานอีสปที่กำหนดให้และเขียนประโยคสำคัญของเรื่องแล้วนำมาสรุปความพร้อมกับตั้งชื่อเรื่อง

ครั้งหนึ่งบรรดาสัตว์ป่าจัดงานเลี้ยงฉลองให้ราชสีห์ผู้ยิ่งใหญ่ สัตว์ทุกตัวต่างมีความสุขสนุกสนานกันทั่วหน้า ราชสีห์รู้สึกภูมิใจที่บรรดาสัตว์ป่าทั้งหลายเห็นความสำคัญของมัน

ลิงนักเดินร่าได้รับคำเชิญให้มาเดินร่าในงานนี้ มันออกมาแสดงลีลาที่สง่างามแปลกแหวกแนวและขบขัน เรียกเสียงหัวเราะ เสียงปรบมืออันเกรียวกราวจากผู้ชม

อูฐตัวหนึ่งยืนดูลิงเดินร่าอยู่ มันคิดว่าตัวเองก็เดินร่าอย่างลิงได้โดยไม่ยากเย็นเลย แล้วอูฐก็เดินออกมาขึ้นกลางลานโล่ง จากนั้นก็วาดลวดลายเดินร่าและส่งเสียงร้องดังก้องป่า เมื่อเดินไปเดินมาสักครู่ก็พลัดทำยกเท้าต๊อบไปถูกราชสีห์ที่หงายหลังตกลงจากเก้าอี้ที่นั่ง ทำให้สัตว์ทั้งหลายที่ชุมนุมกันอยู่ ณ ที่นั้นไม่พอใจในการกระทำของอูฐเป็นอย่างยิ่ง จึงปรึกษากันว่าจะลงโทษอูฐอย่างไรจึงจะสาสมกับความผิด

ผลสุดท้าย อูฐถูกลงโทษโดยการถูกขับไล่ออกจากป่าไปอยู่กลางทะเลทราย

.....

- ประโยคสำคัญ
- 1.....
  - 2.....
  - 3.....

ชื่อเรื่อง .....

สรุปย่อ
.....
.....
.....
.....
.....
.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 5 สุขกับวรรณคดี

แผนที่ 8 เรื่อง ให้เหตุผลเชิงทำนาย

เวลา 1 ชั่วโมง

.....
ม.ฐ. 5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
 และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้
 ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์**
1. บอกสาเหตุและผลที่เกิดจากเหตุการณ์ได้
  2. ทำนายผลที่เกิดจากสาเหตุที่กำหนดให้ได้
  3. มีมารยาทในการพูด

สาระการเรียนรู้ การให้เหตุผล

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนและครูสนทนาเรื่องเหตุผลคืออะไร เช่น นักเรียนได้กลิ่นอาหาร
 นักเรียนจะหิว เหตุที่ทำให้หิวคือกลิ่นอาหาร เป็นต้น

ขั้นสอน

2. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ตา ไก่และสิงโต และช่วยกันให้เหตุผลว่าทำไม
 สิงโตจึงกลัวเสียงของไก่ขัน ลามีเหตุผลอะไรที่วิ่งตามสิงโตไป และลาทำ
 อย่างนั้นทำให้เกิดเหตุการณ์ใด เพราะอะไร
3. นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสาเหตุที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน และช่วยกัน
 บอกสาเหตุ เช่น ไก่ขันในตอนเช้าเพราะอะไร ทำไมต้องทำความสะอาด
 บ้าน ทำไมนักเรียนนอนตื่นสาย เป็นต้น
4. ครูอธิบายเรื่องความมีเหตุผลช่วยให้นักเรียนเป็นผู้มีสติ และมีความ
 รอบคอบระมัดระวัง ทำให้เกิดผลดีตามมาหลาย ๆ ด้าน
5. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 8 (นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้และเขียน
 บอกสาเหตุและผลที่เกิดจากเหตุ นั้น ๆ เป็นอย่างไร)

ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปว่าถ้ามีเหตุ แล้วจะมีผลตามมา เช่น ถ้านักเรียน
 ขยันเรียน จะสอบได้คะแนนดี เป็นต้น

- สื่อการเรียน 1. นิตานอีสป ลา ไก่และสิงโต
2. ใบงานที่ 8

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การบอกสาเหตุและผล ที่เกิดจากเหตุการณ์	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน การให้เหตุผล ระดับดี บอกสาเหตุได้ตรงประเด็น พอใช้ บอกสาเหตุได้ ปรับปรุง บอกสาเหตุไม่ได้
2. การทำนายผลที่เกิดจาก สาเหตุที่กำหนดให้ได้	ตรวจ ผลงาน	แบบ ประเมิน ผลงาน	ตอบคำถามได้ถูกต้องข้อละ 1 คะแนน ระดับดี ตอบถูก 8-10 ข้อ ระดับพอใช้ ตอบถูก 5-7 ข้อ ต้องปรับปรุง ตอบถูก 0-4 ข้อ
3. มารยาทในการพูด	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี พูดคำสุภาพ ไม่ตะโกน พอใช้ พูดคำสุภาพ ปรับปรุง พูดไม่สุภาพ ไม่พูด

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

นิทานเรื่อง ลา ไก่ และสิงโต

ลาและไก่อาศัยอยู่ด้วยกันในไร่แห่งหนึ่ง วันหนึ่งสิงโตผู้หิวโหยตัวหนึ่งเดินผ่านไร่นั้นและเห็นลาอ้วนท้วนสมบูรณ์นอนอยู่ในคอก มันเหมาะที่จะเป็นอาหารในยามหิว

มีเรื่องเล่ากันต่อ ๆ กันมาว่า สิงโตไม่ชอบเสียงไก่ขัน ฉับพลันนั่นเอง ไก่ก็ขันขึ้นมา สิงโตจึงรีบวิ่งออกไปจากไร่แห่งนั้นทันที

ลารู้สึกขบขันเป็นอย่างนักที่สิงโตกลัวเสียงของไก่ จึงเกิดความกล้าขึ้นมา มันวิ่งตามหลังสิงโตไปทันที และรู้สึกภาคภูมิใจมาก ที่มันกำลังวิ่งไล่สิงโตสัตว์ที่เป็นราชาแห่งป่าออกไปจากไร่

แต่ลาก็วิ่งไล่สิงโตไปได้ไม่นานนัก สิงโตหันกลับมาเห็นลา มันจึงคิดว่าทำไมลาไม่อยู่ในคอกวิ่งตามมันมาทำไม สิงโตจึงหยุดวิ่งและหันมาถามลาว่า “เจ้าวิ่งออกมาให้ข้ากินหรือ ว่าแล้วสิงโตก็ตรงเข้าขย้ำลาทันที

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า

ความประมาททำเป็นหนทางแห่งความตาย

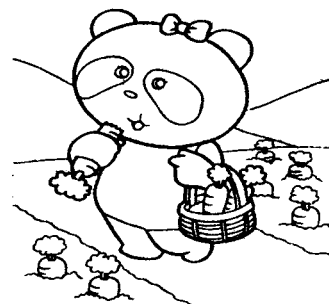
ใบงานที่ 8

- จุดประสงค์**
1. บอกสาเหตุและผลที่เกิดจากเหตุการณ์ได้
  2. ให้เหตุผลจากเหตุการณ์ที่กำหนดได้ตรงตามความเหมาะสม
- คำชี้แจง**
1. ให้นักเรียนอ่านข้อความที่กำหนดให้แล้วจำแนกข้อความ เป็นสาเหตุ และผลที่เกิดลงในตารางที่กำหนด

เหตุการณ์	สิ่งที่เป็นเหตุ	ผลที่เกิดขึ้น
คนที่อ้วนมักจะเป็นคนที่กินอาหารมาก	....	....
แมวชอบจับหนูเพราะแมวชอบกินหนู	....	....
ก้อยไว้ผมยาวเพราะก้อยชอบคนผมยาว	....	....
น้ำเน่าส่งกลิ่นเหม็นตลบอบอวล	....	....
พ่อไปทอดแหได้แต่ปลาตัวเล็กมาเพราะปลาโตไม่ทัน	....	....
เดือนขັນเรียนมากจึงสอบได้ที่หนึ่ง	....	....
ปลาอยู่ในน้ำเพราะปลาเป็นสัตว์น้ำ	....	....
ก้อยถูกสุนัขกัดเพราะก้อยเหยียบหางมัน	....	....
แม่เหนื่อยเพราะน้อยไม่ช่วยทำงานบ้าน	....	....
เจ้าน้ำอ้อยมาทำน้ำตาลเพราะอ้อยมีรสหวาน	....	....

2. ให้นักเรียนเขียนทำนายเหตุการณ์
ที่จะเกิดขึ้นตามสาเหตุที่กำหนดให้

เหตุการณ์ที่กำหนด	ผลที่เกิด
1. วันนี้รีไปตลาดกับแม่	.....
2. สุนัขที่บ้านป่าไม่ได้กินอาหาร หลายวัน	.....
3. กิ่งอยากเล่นว่าว	.....
4. ข้าวสารบ้านของเราหมด	.....
5. ที่บ้านของวิณาเลี้ยงไก่ไข่ หลายตัว	.....
6. บ้านย่ามีหนูชุกชุม	.....
7. ที่บ้านยายมีน้ำขัง	.....
8. แก้วไม่สบายมาก	.....
9. กล้าชอบเล่นเสียงดัง ในห้องเรียน	.....
10. ก้อยไม่ทำการบ้าน	.....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
แผนที่ 9 เรื่อง ให้เหตุผลในการจับคู่คำ

หน่วยที่ 5 สุขกับวรรณคดี
เวลา 1 ชั่วโมง

.....
ม.ฐ. 5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์ 1. จับคู่คำที่เกี่ยวข้องกันได้
2. ให้เหตุผลการจัดกลุ่มคำได้
3. มีมารยาทในการเขียน

สาระการเรียนรู้ การให้เหตุผลที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- ครูให้นักเรียนจับคู่กันกับเพื่อน และบอกเหตุผลว่า ทำไมนักเรียนจึงชอบคู่กับเพื่อนคนนี้ และเล่นทายปัญหาอะไรเอ่ย ต้องอยู่คู่กัน เช่น ผู้หญิงกับผู้ชาย
เสียดกับกางเกง ถุงเท้ากับรองเท้าเป็นต้น

ขั้นสอน

- นักเรียนอ่านนิทานอีสปเรื่อง กากับเหยี่ยวแล้วร่วมกันอภิปรายว่า มีสิ่งใดเกิดขึ้นที่ไหนเป็นอย่างไร นักเรียนคนใดให้เหตุผลเรื่องนี้ได้ ออกมาบอกเหตุผลว่ากาสสมควรออกหาอาหารหรือไม่ เมื่อต้องถูกนายพรานยิงตาย ถ้ากา ไม่ออกหาอาหารเหยี่ยวจะเป็นอย่างไร
- นักเรียนและครูช่วยกันเลือกคำในนิทาน เช่น อาหาร กา ลูกเจี๊ยบ คันศร ออก รำพึง ป่วย แล้วช่วยกันให้เหตุผลคำที่นำมาจับคู่กัน เช่น
ข้าว : อาหาร คำว่าข้าว เกี่ยวข้องกับคำว่าอาหาร เพราะข้าวจัดเป็นอาหารประเภทหนึ่ง
กา : นก , ลูกไก่ : ลูกเจี๊ยบ, ออก : นม , รำพึง : คิด ,
ป่วย : ไม่สบาย เป็นต้น
- นักเรียนช่วยกันให้เหตุผลทำไมคำว่า นก จึงเกี่ยวข้องกับคำว่า กา

5. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 9 (ค้นหาคำที่เป็นคำที่มีความสัมพันธ์เชิงเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับคำที่กำหนดให้) และออกมาพูดแสดงความคิดเห็นว่าคำที่จับคู่กันมีเหตุผลอะไรในการจับคู่คำ

ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการวิเคราะห์คำที่มีความสัมพันธ์นั้นต้องมีความหมายเกี่ยวข้องกันทางใดทางหนึ่ง

- สื่อการเรียนรู้
1. นิทานอีสปเรื่อง กากับเหยี่ยว
  2. ใบงานที่ 9

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การจับคู่คำที่กำหนดให้	ตรวจ ผลงาน	แบบ ประเมิน ผลงาน	จับคู่คำได้ถูกต้องข้อละ 1 คะแนน ระดับดี ตอบถูก 10-15 ข้อ ระดับพอใช้ ตอบถูก 5-10 ข้อ ต้องปรับปรุง ตอบถูก 0-4 ข้อ
2. การให้เหตุผลในการจับคู่คำ	ตรวจ ผลงาน	แบบ ประเมิน ผลงาน	เกณฑ์การให้คะแนน การให้เหตุผล ระดับดี บอกเหตุผลได้ตรงประเด็น พอใช้ บอกเหตุผลได้ ปรับปรุง บอกไม่ได้
3. มารยาทในการพูด	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี พูดคำสุภาพ น้ำเสียงนุ่มนวล พอใช้ พูดคำสุภาพ ปรับปรุง เขียนคำไม่สุภาพ

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

ใบงานที่ 9

จุดประสงค์ ให้เหตุผลในการจับคู่คำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกันได้
คำชี้แจง ให้นักเรียนโยงเส้นจับคู่คำที่เป็นคำที่มีความหมายเกี่ยวข้องกัน
พร้อมเขียนเหตุผลประกอบ

คน

ปักเป้า

ผัก

เสื้อ

หัวใจ

ม้า

ปิ่น

เสียง

มะนาว

เบนซิน

มองดู

พุทธ

เคลื่อนที่

เคี้ยว

สุนัข

กรุณาจับคู่ให้ฉันทน้อย

เหตุผลในการจับคู่

ปลา

อาหาร

มนุษย์

กินหญ้า

เชื่อเพลิง

เฝ้าบ้าน

ศาสนา

อวัยวะภายใน

อาวุธ

เปรี้ยว

หู

เท้า

ตา

ฟัน

กินเนื้อ

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 5 สุขกับวรรณคดี
แผนที่ 10 เรื่อง การให้เหตุผลในการจับคู่คำ เวลา 1 ชั่วโมง

ม.ฐ. 5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์
1. จับคู่คำตามเหตุผลที่กำหนดให้ได้
  2. มีมารยาทในการฟัง

สาระการเรียนรู้ การให้เหตุผล

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนสนทนาถึงการเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาจับคู่กัน นักเรียนจะใช้อะไร
เป็นเกณฑ์ในการจับคู่กันได้บ้าง ให้นักเรียนช่วยกันบอก และมาช่วยกันดูว่า
นอกจากเกณฑ์ที่กำหนดจะจับคู่คำโดยไม่มีเกณฑ์ได้หรือไม่ ช่วยกันให้
เหตุผล

ขั้นสอน

2. นักเรียนอ่านนิทานอีสปเรื่อง นกกระสา กับ สุนัขจิ้งจอก
3. นักเรียนเลือกคำที่เป็นคำเรียกชื่อ คน สัตว์ สิ่งของ หรือคำนามในนิทานเรื่อง
นกกระสา กับ สุนัขจิ้งจอก เช่น คำว่า กระสา สุนัขจิ้งจอก อาหาร และ
ช่วยกันหาคำประเภทเดียวกัน เช่น กระสา : กระจอก , หมาป่า : สุนัข
จิ้งจอก น้ำซุบ : แกงจืด เป็นต้น
4. นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่มแล้ว เล่นเกมแข่งเขียนคำ โดยให้ทั้งสองกลุ่ม
ออกไปเขียนคำไว้บนกระดาน กลุ่มละ 10 คำ และสลับกันออกมาเติมคำที่
เป็นประเภทเดียวกัน ของแต่ละกลุ่ม กลุ่มใดเขียนได้ถูกต้องรวดเร็วเป็นฝ่าย
ชนะ
5. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 10 (เลือกคำที่กำหนดให้เติมในช่องว่างโดย
วิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงเหตุ หรืออยู่ในประเภทเดียวกัน)

ขั้นสรุป

6. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการวิเคราะห์คำที่มีความสัมพันธ์กัน เป็นคำประเภทเดียวกัน ว่าคำเหล่านั้นจะมี ความหมาย อยู่ในพวกเดียวกัน กัน เช่น คัมข่า : แกงเนื้อ ซึ่งทั้งสองคำเป็นคำที่ใช้เรียกชื่อกับข้าวทั้งคู่

- สื่อการเรียน 1. นิทานอีสปเรื่อง นกกระสากับสุนัขจิ้งจอก
2. ใบงานที่ 10

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การจับคู่คำตามเหตุผลที่กำหนดให้	ตรวจผลงาน	แบบตรวจผลงาน	ตอบคำถามได้ถูกต้องข้อละ 1 คะแนน ระดับดี ตอบถูก 10-15 ข้อ ระดับพอใช้ ตอบถูก 5-10 ข้อ ต้องปรับปรุง ตอบถูก 0-4 ข้อ
2. มีมารยาทในการพูด	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี เขียนคำสุภาพ ตั้งใจเขียน พอใช้ เขียนคำสุภาพ ปรับปรุง เขียนคำไม่สุภาพ

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

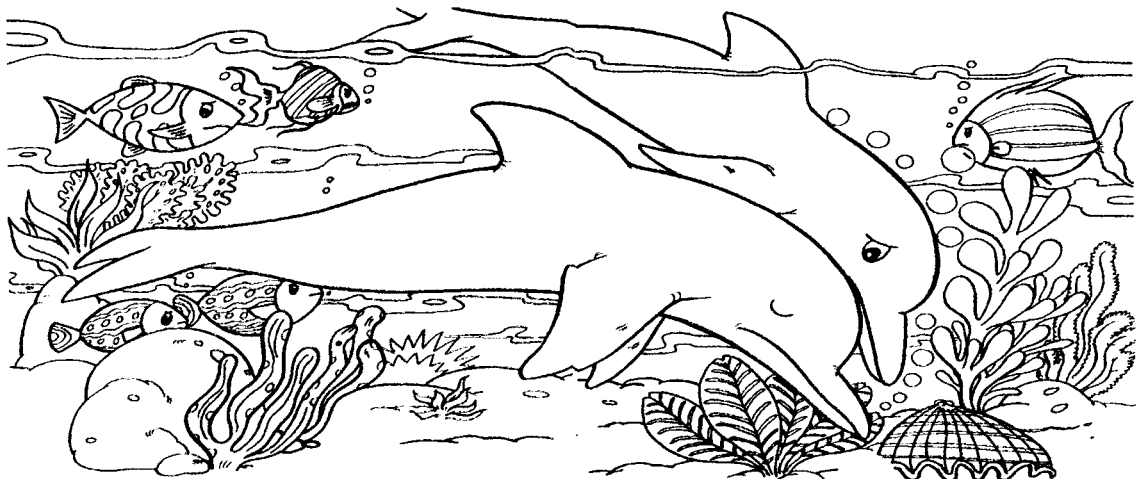

ใบงานที่ 10

จุดประสงค์ จับคู่คำตามเหตุผลที่กำหนดให้ได้
คำชี้แจง ให้นักเรียนนำคำที่กำหนดให้เติมในช่องว่างให้คำคำนั้น เป็นคำที่มีความหมายสัมพันธ์กันหรืออยู่ในประเภทเดียวกัน เช่น มะขม : มะนาว

มะม่วง ตาบอด ปิงปอง จาน ทำนา พระสงฆ์ นกอินทรี กระน้ำ ป่วย ถักไทย
 โกรธ เสียใจ แก้ว ยางลบ เท้า คิดถึง หลบซ่อน ปอด ออกเสียง ที่นอน

1. ดินสอ :	2. หัวใจ : .....
3. หมอน :	4. โต๊ะ : .....
5. บวบ :	6. เกล็ด : .....
7. ร้องไห้ :	8. ชาม : .....
9. ทำสวน :	10. ผู้ชาย : .....
11. เขี้ยว :	12. เป็นไข้ : .....
13. ฝรั่ง :	14. เป็ด : .....
15. มือ :	16. กบดาน : .....
17. ความคิด :	18. ปวดหัว : .....
19. อ่านคำ :	20. เขียน : .....

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

หน่วยที่ 5 สุขกับวรรณคดี

แผนที่ 11 เรื่อง การเชื่อมโยงเนื้อหากับภาพ

เวลา 1 ชั่วโมง

ม.ฐ.5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์**
1. บอกหลักเกณฑ์ในการวาดภาพตามเนื้อหาในนิทานได้
  2. วิเคราะห์เนื้อหาและวาดภาพตามเนื้อหาในนิทานได้
  3. มีความสนุกสนานในการเรียน

สาระการเรียนรู้ การวาดภาพจากนิทาน

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. นักเรียนและครูสนทนาเรื่อง การวาดภาพ นักเรียนชอบวาดภาพอะไรบ้าง วาดที่ไหน อย่างไร

ขั้นสอน

2. นักเรียนอ่านนิทานเรื่อง ปลา กระทะ และเต่าถ่าน แล้วช่วยกันตอบคำถามว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร
3. ครูอธิบายเรื่องการวาดภาพจากนิทาน นักเรียนจะวาดภาพอะไรบ้างต้องขึ้นอยู่กับเนื้อหาของนิทานเรื่องนั้น ๆ เช่น นิทานเรื่อง ปลา กระทะ เต่าถ่าน ก็จะต้องมี ปลา กระทะ และเต่าเป็นหลัก
4. นักเรียนช่วยกันสรุปว่า นอกจากสิ่งที่มีอยู่ในเรื่องแล้วจะวาดภาพอะไร ที่ทำให้ภาพน่าดูและสวยงาม
5. นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 11 (วาดภาพจากนิทานที่กำหนดให้)

ขั้นสรุป

6. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปหลักเกณฑ์การวาดภาพจากนิทาน ต้องวิเคราะห์เนื้อหาในนิทานว่า มีตัวละครใด มีส่วนประกอบใด ที่จะวาดออกมาเป็นภาพสื่อให้เห็นจินตนาการของผู้วาดภาพ

- สื่อการเรียน**
1. นิทานเรื่อง ปลา กระต่าย และเต่าดำ
  2. แบบสอบถามความคิดเห็น

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การบอกหลักเกณฑ์ในการวาดภาพตามเนื้อหาในนิทาน	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน การให้เหตุผล ระดับดี บอกหลักเกณฑ์เกิน 3 ข้อ พอใช้ บอกหลักเกณฑ์ได้ 1-2 ข้อ ปรับปรุง บอกไม่ได้
2. การวิเคราะห์เนื้อหาและวาดภาพตามเนื้อหาในนิทาน	ตรวจผลงาน	แบบตรวจผลงาน	วาดภาพได้ถูกต้องตามเกณฑ์คะแนน ระดับดี ได้คะแนน 16-20 ข้อ ระดับพอใช้ ได้คะแนน 10-14 ข้อ ต้องปรับปรุง ได้คะแนน 0-9 ข้อ
3. ความสนุกสนานในการเรียน	สังเกต	แบบสังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี ร่วมกิจกรรม ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส พอใช้ ร่วมกิจกรรม ปรับปรุง ไม่ร่วมกิจกรรม

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

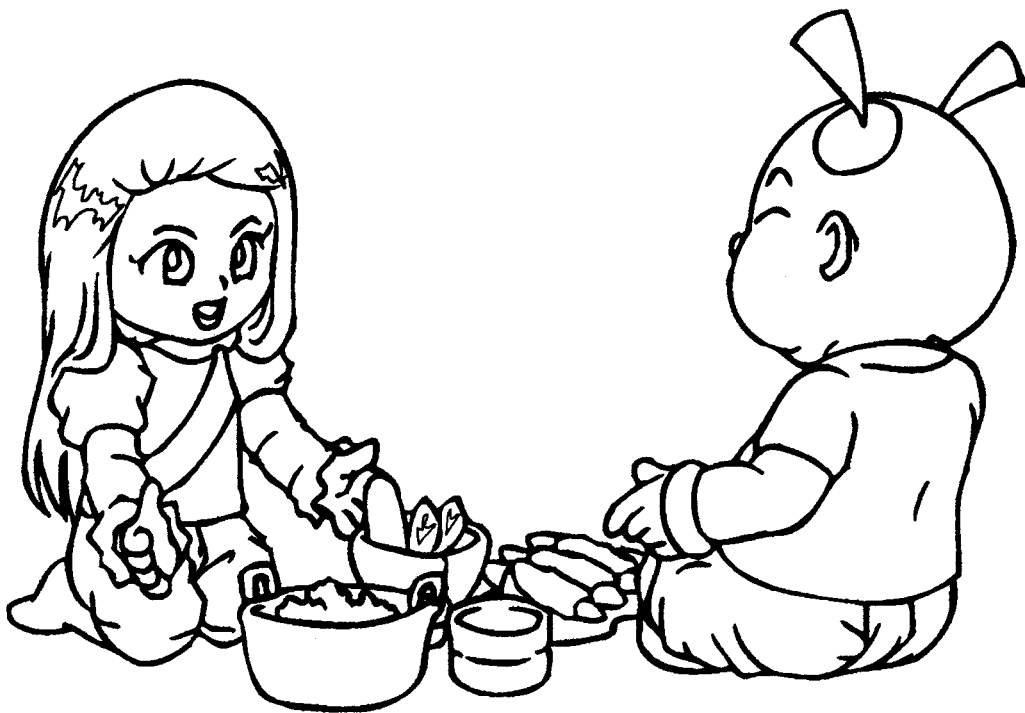
นิทานเรื่อง

ปลา กระตะ และเตาถ่าน

ปลาตัวหนึ่งถูกคนเหวี่ยงแหจับมาได้ คนนำมันจับใส่กระตะทั้งที่ ยังเป็น ๆ เพื่อทอดเป็นอาหารของเขา

ปลาได้รับความร้อนมันเจ็บปวด เพราะความร้อนจนทนไม่ไหว ปลาจึงกระโดดออกจากกระตะ มันคิดว่ามันคงจะรอดตาย

แต่มันกระโดดไม่แรง จึงตกลงในเตาถ่านซึ่งไฟกำลังลุกโชน และปลาก็ตายในเวลาอันรวดเร็ว

จุดประสงค์	วิเคราะห์เนื้อหาในนิทานและวาดภาพตามเนื้อหาในนิทานได้
คำชี้แจง	ให้นักเรียนวิเคราะห์เนื้อหาในนิทานที่กำหนดให้และวาดภาพประกอบให้ตรงกับเนื้อหาในนิทาน

นิทานอีสปเรื่อง กากับเหยือกน้ำ

กาคัวหนึ่งหิวน้ำมากจนหน้ามืดตาลาย มันบินหาแหล่งน้ำอยู่นานก็ไม่พบ พอดีเหลือบไปเห็นเหยือกน้ำใบหนึ่งของชาวบ้าน จึงโฉบบินลงมาด้วยความดีใจ เข้าใจว่า คงจะมีน้ำอยู่เต็มเหยือก จะช่วยดับกระหายได้ แต่ในเหยือกมีน้ำเหลืออยู่ไม่มากนัก

เหยือกนั้นสูงมาก กากันคองลงไปอย่างไร ก็ไม่ถึงน้ำที่อยู่ก้นเหยือก กาคิดว่าฉันจะทำอย่างไรดีจึงจะดื่มน้ำในเหยือกได้

กาคิดใคร่ครวญอยู่ครู่หนึ่ง จึงเอาปากคาบก้อนกรวดก้อนเล็ก ๆ ไล่ลงไปในเหยือกทีละก้อน ปรากฏว่าน้ำเขยิบสูงขึ้นมา จนกาคสามารถดื่มน้ำในเหยือกได้อย่างสบาย

แผนการจัดการเรียนรู้

กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หน่วยที่ 5 สุกกับวรรณคดี
แผนที่ 12 เรื่อง เชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างภาพกับเนื้อเรื่อง เวลา 1 ชั่วโมง

.....
ม.ศ. 5 เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า
และนำมาประยุกต์ใช้จริง

ตัวชี้วัด ระบุข้อคิดเห็นที่ได้จากการอ่านหรือการฟังวรรณกรรมสำหรับเด็กเพื่อนำไปใช้
ในชีวิตประจำวัน

- จุดประสงค์ 1. เขียนเล่าเรื่องจากภาพได้
2. จินตนาการตามภาพที่กำหนดให้
3. มีมารยาทในการเขียน

สาระการเรียนรู้ เล่าเรื่องจากภาพ

กิจกรรมการเรียนรู้

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

- นักเรียนและครูสนทนาเรื่องภาพจากนิทานว่า ถ้านักเรียนจะเขียนนิทานจากภาพ นักเรียนจะต้องทำอะไรก่อน

ขั้นสอน

- นักเรียนดูภาพนิทานอีสปแล้ว ช่วยกันบอกว่าในภาพที่เห็นจะตั้งชื่อว่าอะไร โดยครูอธิบายวิธีการตั้งชื่อเรื่องจากภาพ (ให้ดูภาพเป็นหลัก จะให้ชื่อเรื่องอะไรต้อง ต้องมีเนื้อหาในภาพเป็นเกณฑ์) นักเรียนช่วยกันตั้งชื่อ ครูบันทึกผลการตั้งชื่อไว้บนกระดานแล้วให้ทุกคนร่วมกันเลือก ชื่อใดเหมาะสม
- นักเรียนช่วยกันเล่าเรื่องจากภาพ ถ้านักเรียนคนใดสามารถเล่าได้ ให้ออกมาเล่าให้ครูและเพื่อนฟัง เพื่อนในห้องช่วยเสริมว่าต้องมีอะไรเพิ่มเติม ต่อจากนั้นครูช่วยเติมให้สมบูรณ์
- นักเรียนทำงานตามใบงานที่ 12 (เขียนเรื่องจากภาพที่กำหนดให้)

ขั้นสรุป

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปการเล่าเรื่องจากภาพว่า ต้องอาศัยจินตนาการของผู้เล่าด้วย จึงจะเกิดความสนุกสนาน และทักษะการคิด

- สื่อการเรียน 1. ภาพนิทาน
2. ใบงานที่ 12

การวัดและประเมินผล

เรื่องที่ต้องการวัด	วิธีวัด	เครื่องมือ	เกณฑ์
1. การเขียนเรื่อง จากภาพ	ตรวจ ผลงาน	แบบ สังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน การให้เหตุผล ระดับดี เขียนได้ตรงเนื้อหาในภาพ มีชื่อเรื่อง พอใช้ เขียนเนื้อหาตรงกับภาพ ปรับปรุง เขียนเนื้อหาไม่ตรงกับภาพ
2. มารยาทในการเขียน	สังเกต	แบบ สังเกต	เกณฑ์การให้คะแนน ระดับดี เขียนคำสุภาพ ตั้งใจเขียน พอใช้ เขียนคำสุภาพ ปรับปรุง เขียนคำไม่สุภาพ

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

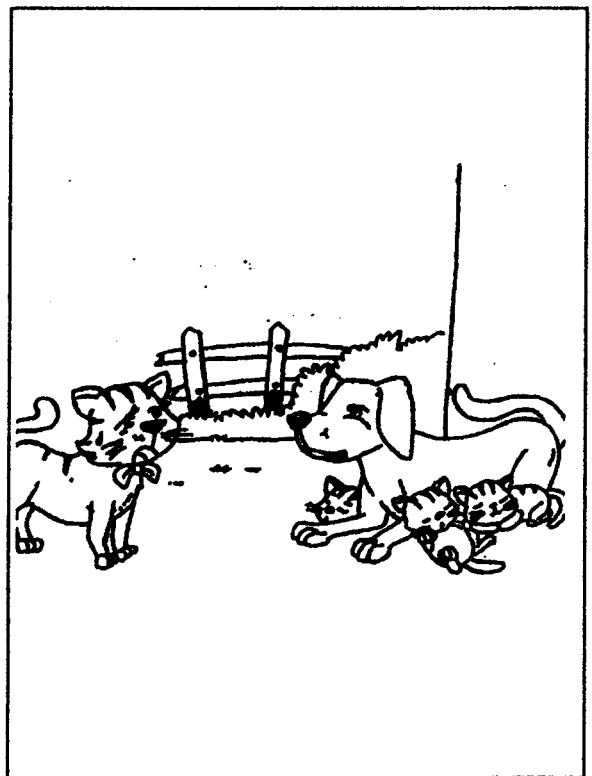
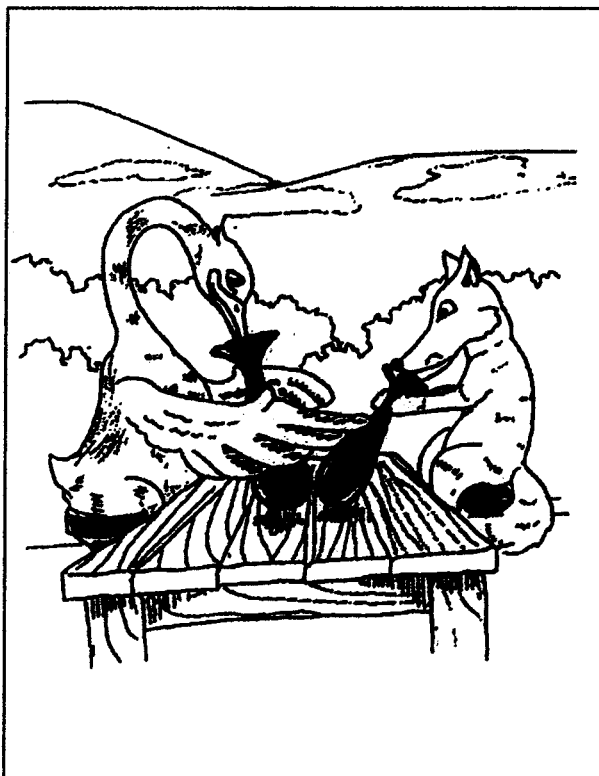
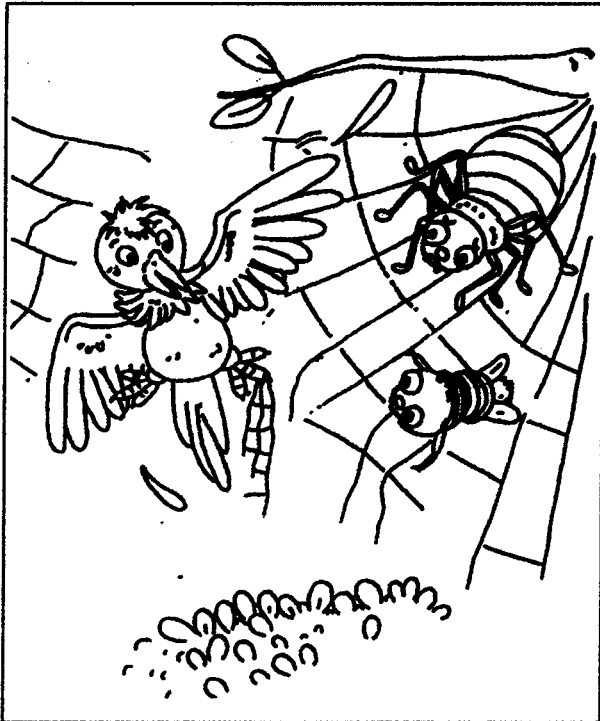
.....

.....

.....

..

ตัวอย่างภาพนิทานอีสป

ภาคผนวก ก
แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

แบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

จำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 30 นาที

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ทับข้อ ก ข ค ที่เห็นว่าถูกต้องเพียงข้อเดียว

<p>1.</p> <p>จากภาพนักเรียนคิดว่าสัตว์ตัวใด มีความรู้สึกต่างจากตัวอื่น</p> <p>ก. หมาป่า ข. นก ค. แกะ</p>	<p>4. พี่แก้วชอบเสื้อที่มีปกมีลายเล็ก ๆ แต่ไม่มี กระดุม พี่แก้วจะเลือกซื้อเสื้อตัวใด</p> <p>ก. </p> <p>ข. </p> <p>ค. </p>
<p>2. กระท่ายกับเต่าวิ่งแข่งกันสุนัขจึงจอกเป็น กรรมการนักเรียนคิดว่าสัตว์ตัวใดทำหน้าที่ ต่างจากตัวอื่น</p> <p>ก. กระท่าย ข. เต่า ค. สุนัขจิ้งจอก</p>	<p>5. ช่างยนต์ ซ่อมรถยนต์และรถยนต์ได้ นักเรียนคิดว่าคำใดต่างจากคำอื่น</p> <p>ก. รถยนต์ ข. ช่างยนต์ ค. เรือยนต์</p>
<p>3. ฉันทันกับเขาและเธอไปเที่ยวกัน นักเรียนคิด ว่า คำใดมีความหมายต่างจากคำอื่น</p> <p>ก. ฉันทัน ข. เขา ค. เธอ</p>	<p>6. ฉันทันเกลียดเขานัก คำใดมีความหมาย เหมือนกับคำที่ขีดเส้นใต้</p> <p>ก. ชิงช้า ข. โกรธ ค. น่ารัก</p>

<p>7. คำเดิน<u>เรื่อง</u>ซ้ำแต่วิ่งขณะกระต่าย คำใดมีความหมายตรงข้ามกับคำที่ ขีดเส้นใต้</p> <p>ก. รวดเร็ว ข. ค้างค่อม ค. ยืดขาด</p>	<p>12. ไม้ค้ำหนึ่งเกี่ยวหาอาหาร บังเอิญพบพลอย เม็ดหนึ่งนักเรียนคิดว่าไม้ค้ำคืออะไร</p> <p>ก. ดีใจจะได้นำพลอยไปขาย ข. เสียใจเพราะไม่รู้จะนำพลอยไปขายที่ไหน ค. ไม่รู้สึกอะไรเพราะมันไม่รู้ค่าของพลอย</p>
<p>8. ถ้ามีพระอาทิตย์ต้องมีพระจันทร์ ถ้ามีกลางวันต้องมี.....</p> <p>ก. กลางแจ้ง ข. กลางหาว ค. กลางคืน</p>	<p>13. ชาวนาเจองูเห่านอนขดอยู่ เขาเข้าไปอุ้ม เพื่อให้ความอบอุ่นกับงูเห่า งูเห่าตกใจกัดชาวนา ตาย นักเรียนคิดว่างูเห่ากัดชาวนาเพราะเหตุใด</p> <p>ก. เพราะงูเห่าชอบกัดชาวนา ข. เพราะงูเห่าตกใจ คิดว่าชาวนาทำร้าย จึงกัด ค. เพราะงูเห่าเป็นสัตว์ชอบเนรคุณ</p>
<p>9. เต่าคู่กระต่าย หมาป่าจะคู่กับใคร</p> <p>ก. นายพราน ข. ลูกแกะ ค. ลูกแพะ</p>	<p>14. แม่กระรอกอาศัยอยู่ริมแม่น้ำ วันหนึ่งลูก กระรอกตกน้ำตาย แม่กระรกร้องให้เสียใจ บอกให้เต่าช่วยเหลือลูกกระรอก แต่เต่าบอกว่า ลูกกระรอกตายไปแล้วช่วยอะไรไม่ได้ แล้วเต่าก็ เดินจากไป นักเรียนคิดว่าเต่ามีนิสัยอย่างไร</p> <p>ก. ใจร้าย เห็นคนตายแล้วไม่ช่วยเหลือ ข. เห็นใครเดือดร้อนรีบช่วยเหลือ ค. มีเหตุผล สิ่งที่ตายแล้วช่วยขึ้นมา ก็ไม่สามารถฟื้นคืนมาได้</p>
<p>11. กาค้างหนึ่งคาบหอยมาจิกกิน แต่ ทำอย่างไรก็กินหอยไม่ได้ เพราะเหตุใด</p> <p>ก. หอยหลบอยู่ ข. หอยมีเปลือกแข็ง ค. หอยสู้กาได้</p>	

<p>15. ชายคนหนึ่งประกอบอาชีพขอทาน เขาขอทานไปทั่วจนทุกคนรู้จักเขาดี ทุกสิ้นเดือนเขาจะเอาเงินที่ขอทานได้ไปแบ่งให้คนยากจน ทำให้คนเหล่านั้นเรียกเขาว่า เศรษฐี นักเรียนจะตั้งชื่อเรื่องนี้ว่าอย่างไร</p> <p>ก. ขอทานคนจน ข. ขอทานเศรษฐี ค. ขอทานคนขยัน</p>	<p>ให้นักเรียนอ่านนิทานแล้วตอบคำถามข้อ 18 – 20</p> <p>มีช่างตัวหนึ่งยืนอยู่ใต้ต้นไม้ ขณะนั้นมีงูเห่าตัวหนึ่งเลื้อยเข้ามาใกล้ขาข้าง ซ้างนิ่งดู งูก็เลื้อยใกล้เข้าไปทุกที ซ้างกลัวงูจะกัดจึงเหยียบงูจนตาย สัตว์อื่น ๆ พากันไม่พอใจช่างและพูดว่า “งูมันเลื้อยไปตามธรรมดาของมัน มันยังไม่ทันจะกัดเจ้าสักหน่อย เจ้าไม่น่าฆ่ามันเลย”</p>
<p>16. คนเลี้ยงแกะไล่แกะไปเลี้ยงที่เชิงเขาทุกวัน เมื่อแกะกินหญ้าเขาจะแอบนอนหลับทุกวัน วันหนึ่งเขาตื่นมาเห็นแกะตัวหนึ่งเดินห่างจากฝูงไป เขาเอาไม้ไล่ตีแกะแกะตัวที่ถูกตีพูดว่า “ข้าทำผิดโดยไม่ได้ตั้งใจก็ถูกตี แต่ท่านตั้งใจทำผิดคือนอนหลับทุกวันเป็นประจำ ถ้าเจ้านายรู้เขาจะว่าอย่างไร” นักเรียนคิดว่าชายคนนี้มีนิสัยอย่างไร</p> <p>ก. ขาดวินัยในตนเอง ข. กตัญญู ค. เมตตากรุณา</p>	<p>18. จากนิทานเรื่องนี้ นักเรียนคิดว่าช่างมีนิสัยอย่างไร</p> <p>ก. รอบคอบระมัดระวังตัว ข. ใจร้ายชอบรังแกผู้อื่น ค. เชื่องช้าไม่ทันการ</p>
<p>17. จากนิทานในข้อ 16 นักเรียนจะตั้งชื่อเรื่องว่าอย่างไร</p> <p>ก. คนเลี้ยงแกะ ข. คนเลี้ยงแพะ ค. แกะจอมเกเร</p>	<p>19. นักเรียนคิดว่าสัตว์ทั้งหลายควรดำเนินชีวิตหรือไม่</p> <p>ก. ไม่ควร เพราะเรื่องไม่เกิดกับตัวเอง ไม่รู้หรือกว่าจะเกิดอันตรายขึ้น ข. ควรดำเนิน เพราะช่างเหยียบงูตาย ค. ควรดำเนิน เพราะฆ่าสัตว์เป็นบาป</p> <p>20. ถ้านักเรียนเป็นช่างนักเรียนจะทำอย่างไร</p> <p>ก. เหยียบงูให้ตายเพราะกลัวถูกกัด ข. ยืนห่างๆจะได้ไม่บาป ค. เดินหนีไปให้ไกล ๆ จากงู</p>

เฉลยแบบทดสอบวัดทักษะการคิดวิเคราะห์

1. ก	2. ค	3. ก	4. ก	5. ข	6. ก	7. ก	8. ค	9. ข	10. ค
11. ข	12. ค	13. ข	14. ค	15. ข	16. ก	17. ก	18. ก	19. ก	20. ค

ภาคผนวก ง

การตรวจคุณภาพเครื่องมือโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ผลการตรวจสอบคุณภาพความตรงเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ จากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน

รายการพิจารณา	ความเห็นผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3			
ด้านรูปแบบ						
1. รูปแบบเหมาะสม	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
2. จำนวนแผนเหมาะสมกับเวลา	0	1	1	2	0.67	เหมาะสมนำไปใช้ได้
3. ชิ้นงานอ่านง่ายเหมาะกับวัย ของนักเรียน	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
4. ลำดับเนื้อหาเหมาะสม	1	0	1	2	0.67	เหมาะสมนำไปใช้ได้
5. ภาษาที่ใช้เหมาะสม	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
ด้านเนื้อหา						
6. เนื้อหาครอบคลุมจุดประสงค์	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
7. เสนอเรื่องตามลำดับก่อน-หลัง	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
8. จุดประสงค์ครอบคลุมทั้ง 3 ด้าน	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
9. กิจกรรมตรงกับเนื้อหาที่กำหนด	0	1	1	2	0.67	เหมาะสมนำไปใช้ได้
10. ตรงมาตรฐานที่ต้องการ	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
ด้านการนำไปใช้						
11. นักเรียนปฏิบัติได้จริง	0	1	1	2	0.67	เหมาะสมนำไปใช้ได้
12. เหมาะสมกับเวลา	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
13. เหมาะสมกับระดับชั้น	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
14. เสนอขั้นตอนได้ชัดเจน	1	0	1	2	0.67	เหมาะสมนำไปใช้ได้
15. ยึดหยุ่นตามความเหมาะสมได้	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
ด้านการวัดและประเมินผล						
16. วัดตรงจุดประสงค์	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
17. วัดได้ตรงตามเนื้อหา	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
18. วัดได้ครอบคลุมทั้งสามด้าน	1	1	1	3	1	เหมาะสมนำไปใช้ได้
19. มีกระบวนการวัดหลากหลาย	0	1	1	2	0.67	เหมาะสมนำไปใช้ได้
20. ชัดเจนสามารถตรวจสอบได้	1	0	1	2	0.67	เหมาะสมนำไปใช้ได้

ภาคผนวก ง
ผลการวิเคราะห์คุณภาพของแบบทดสอบ

ภาคผนวก ง

คะแนนการวัดทักษะการคิดวิเคราะห์ ก่อนเรียน หลังเรียน และคะแนนแบบฝึก

คะแนน ก่อนเรียน หลังเรียน และคะแนนแบบฝึกแยกรายทักษะ

เลขที่	ก่อนเรียน	คะแนนแบบฝึกจำแนกเป็นทักษะ							รวม	หลังเรียน
		สังเกต	เปรียบเทียบ	จำแนก	เชื่อมโยง	แปลความ	สรุปความ	ให้เหตุผล		
		20	20	20	40	10	10	35		
1	5	12	16	16	24	8	6	22	104	13
2	4	12	12	8	24	6	6	15	83	10
3	11	20	16	20	40	10	8	29	143	19
4	6	16	12	16	24	6	6	22	102	14
5	13	20	20	20	40	10	8	29	147	20
6	10	20	20	20	40	8	8	22	138	18
7	12	20	20	20	40	8	8	29	145	17
8	12	20	20	16	40	8	8	29	141	16
9	13	20	20	20	40	10	8	22	140	18
10	14	20	20	20	40	10	10	29	149	20
11	12	16	20	20	40	10	10	29	145	17
12	13	20	20	20	40	10	10	32	152	19
13	10	16	16	20	32	8	8	22	122	18
14	6	12	12	12	24	6	4	14	84	10
15	8	16	12	12	32	6	8	29	115	15
16	7	12	12	12	24	6	4	22	92	13
18	12	20	16	20	40	10	8	32	146	18
17	14	20	20	20	40	10	10	33	153	20
19	6	12	12	12	16	10	4	21	87	12
20	10	20	16	16	40	8	10	30	140	18
รวม	198	344	332	340	680	168	152	512	2528	325
ร้อยละ	49.50	86.00	83.00	85.00	85.00	84.00	76.00	73.14	81.54	81.25

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสายสมร อคทนดี
วัน เดือน ปีเกิด	30 มีนาคม 2502
สถานที่เกิด	อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
ประวัติการศึกษา	ศึกษาศาสตรบัณฑิต วิชาเอกประถมศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช พ.ศ. 2530
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนวัดสุขเกษม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 1 อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
ตำแหน่ง	ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ